პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით

კომუნისტი

წელიწადი მეოთხე

ცენტრ. და თბილისის კომიტეტების და ხარულ. საძარ. მ., ბ., ს.-არგ. და ფაბრიკთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო.

ადმინისტრაციის მისამართი: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4, რედაქცია ღია ყოველ დღე გარდა კვირა უქმეებისა დილ. 10 ს. — 4 ს.

ტელეფონები: სარედაქციო ბოლეგ. № 14—76 მდივნის № 19 საერ. №

ფასი 10,000 მანეთი
პროვინციაში 12,000 მან.

№ 107 შაბათი, 13 მაისი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი შაბათი, 13 მაისი 1922 წ. № 107

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შაბათს, 13 მაისს, საღამოს 6 საათზე ქალაქის აღმასკომის (ქალაქის აღმკომ.) რულებელი კომიტეტის) შენობაში შესდგება

მუშათა და წითელ არმიელთა დეპუტატების ტფილისის ქალაქის საბჭოს აღმასკომის სხდომა.

საკითხის დიდ-მნიშვნელოვანობის გამო ყველა წევრის თაგის დროზე გამოცხადება და დასწრება სავალდებულოა.

დღის წეს-რიგი: 1. პირობათა შეკვრის შესახებ და მიმდინარე საქმეები. 2) კოლექტიურ ხელშეკრულებათა დადების შესახებ და 3) მიმდინარე საქმეები.

მდივანი: **მეხი.**
(2—2)

ორშაბათს, 15 მაისს, საღამოს 6 საათზე, ზუბალოვის სახელობის სახლის შენობაში შესდგება

მუშათა და წითელ არმიელთა დეპუტატების ტფილისის ქალაქის საბჭოს პლენუმის სხდომა

საკითხის დიდი მნიშვნელობის გამო თავის დროზე გამოცხადება და დასწრება ყველა წევრისათვის სავალდებულოა.

დღის წეს-რიგი: 1) მოხსენება გენუის კონფერენციის შესახებ; 2) მოხსენება აღმასკომისა პრეზიდიუმის მუშაობის შესახებ; 3) კომუნალურ მეურნეობის განყოფილების მოხსენება.

მდივანი: **მეხი.**
(2—2)

საქ. კომ. პარ. თბილისის კომიტეტის საბაგიტაციო საპროპაგანდო განყოფილება

აცხადებს, რომ რაიონული პარტშკოლების გახსნა დანიშნულია შემდეგი დღეებისათვის:

1. **მე-2 რაიონის სკოლა** (ქართულ ენაზე) გაიხსნება 13 მაისს, საღამის 5 საათზე სკოლის შენობაში კირკასთან—პლეხანოვის პროსპექტის და კირკის ქუჩის კუთხე. სკოლის ლექტორი—ამხ. **თალაკვაძე.**

მაკადინეობა საშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით საღამოს 5-დან 7 საათამდე.

2. **მე-2 და მე 4 რაიონის სკოლები** (რუსულად) გაიხსნება 17 მაისს, საღამოს 5 საათზე კირკის სკოლის შენობაში—პლეხანოვის პროსპექტის და კირკის ქუჩის კუთხე. სკოლის ლექტორი ამხ. **რუდაკოვი.** მაკადინეობა ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით საღამოს 5 დან 7 საათამდე.

დანარჩენ 4 სკოლების შესახებ გამოცხადებული იქნება დამატებით ზემოაღნიშნულ 2 სკოლის კურსანტებს და ლექტორებს წინადადება ეძლევა დაიწყონ მაკადინეობა დანიშნულ დროზე.

ს. კ. პ. თბილ. კომიტეტის საბაგიტ.-საპროპ. განყოფილების გამგე **ესხენი.**
(1—1)

პარტიული რიგების უემჭიდროება

ჩვენი პარტია, რომელიც დღეს, ათასგვარი დევნისა და წამების შემდეგ, სახელმწიფოს სათავეშია მოქცეული მუშებისა და ღარიბი გლეხობის საქმის დაგვირგვინებისათვის, წარმოადგენს იმ ავანგარდს, რომელიც მხნეთ და უშიშრათ უკაფავს გზას საქართველოს მთელ პროლეტარიატს მისი საბოლოო და ჭეშმარიტათ საკაცობრიო მიზნის განხორციელებისაკენ.

ყველაზე უფრო მეტი თავდადება, ყველაზე უფრო მეტი სიმტკიცე და შეურყეველობა ესაჭიროება მას ამ დიდი საქმის წარმატებით დაგვირგვინებასათვის. ხოლო ყველა ამისათვის კი საჭიროა აუცილებლათ წინასწარი პირობის დაცვა, სახელდობრ რკინის დისციპლინა, ურომლისოთაც შეუძლებელია არა თუ ისეთი დიდი და სასტიკი ბრძოლის წარმოება კაპიტალიზმის წინააღმდეგ, არამედ სულ უბრალოსა და უმნიშვნელოსიც კი.

როგორი ომიც არ უნდა ავიღოთ, ყოველგან ავანგარდსა, შეტევის დროს, და არიერგარდს, მწყობრათ უკან დახევის დროს, უდიდესი და განუზომელი მნიშვნელობა აქვს მის წარმოებაში. თუ ავანგარდები და არიერგარდები სუსტები და არა მტკიცენი არიან, მაშინ სუსტი და არეულ-დარეულია ჯარის სხვა ნაწილებიც, რომლებიც უკან მიყვებიან ავანგარდს და ზურგს უმაგრებენ მას.

ასევე ითქმის ომის შესახებ დღევანდელ საზოგადოებრივ ბრძოლაშიაც, რომელსაც ეწოდება კლასიური ბრძოლა პროლეტარიატისა ბურჟუაზიის წინააღმდეგ.

კომუნისტური პარტია პროლეტარიატის მოწინავე შეგნებული ნაწილია, რომელიც ხელმძღვანელობს მის ბრძოლას მყვლეფელებისა და მჩაგვრელების წინააღმდეგ. მუშათა კლასის შეტევაზე გადასვლის დროს ის თამაშობს ავანგარდის როლს, ხოლო უკან დახევის ან დამარცხების დროს კი არიერგარდისას.

ჩვენ, ქართველი კომუნისტები ბედნიერი ვართ მით, რომ ჩვენს წინ არის რუსეთის დიდი კომუნისტური პარტია, რომელსაც ათასგვარ ცეცხლში გაუვლია, ათასჯერ წარმოებულ ბრძოლებში გამობრძენდილა და მით მთელ ქვეყნიერებისათვის დაუნახვებია, თუ როგორი სიმტკიცითა და თავდადებით უნდა უძღოდეს ის პროლეტარიატს ბრძოლაში მჩაგვრელების წინააღმდეგ.

ჩვენთვის ეს პარტია, რუსეთის პარტია, სამაგალითო უნდა იყოს და მისგან უნდა ვსწავლობდეთ ყველაფერს, რაც კი საჭიროა იმ დიდი ბრძოლის საწარმოებლათ, რომელშიაც ჩავებმულ ჩვენ საქართველოს მშრომელთა მასების გასანთავისუფლებლათ.

საქართველოს კომუნისტური პარტია, ავანგარდი, მოწინავე ნაწილია საქართველოს პროლეტარიატისა, რომელსაც მან უნდა უხელმძღვანელოს და მიიყვანოს სრულ გამარჯვებამდე ამიტომ ამ პარტიის სიმტკიცე, ერთსულოვნობა პროლეტარიატს შესაძლებლობას მისცემს ნაკლები ტკივილებით მიაღწიოს თავის გამარჯვებას.

მაგრამ თვით პარტიასაც ყავს თავისი მოწინავე ნაწილი, რომელიც ითვლება მის მთავარ სულის ჩამდგმელათ და მით თავის ტონს აძლევს მთელ პარტიას. ეს არის ჩვენი პარტიისათვის თბილისის ორგანიზაცია, რომელიც თავისი პროლეტარული შემადგენლობით უდიდეს გავლენას ახდენს მთელი პარტიის ყველა დანარჩენ ნაწილებზე, რომლებიც შედარებით მასთან გაკილებით უფრო სუსტი და ჩამორჩენილნი არიან.

ამიტომ ამ ორგანიზაციის სიმტკიცე და მისი რიგების მჭიდროთ შეკავშირება და შეუღლება აუცილებელი საჭიროა პარტიის დანარჩენი ნაწილების ასამაღლებლათ და გასამტკიცებლათ.

რასაკვირველია ეს იმას არ ნიშნავს, რომ თბილისის ორგანიზაცია, რომელიც თამაშობს უდიდეს როლს ჩვენი მუშური სახელმწიფოს პოლიტიკურ და ეკონომიურ აღმშენებლობაში, იყოს დაქაქანებული ყოველგვარად სიმტკიცეს მოკლებული, მაგრამ, მეორე მხრით, არც იმის თქმა შეიძლება, რომ ის **უაღრესათ** მჭიდროთაა შეკავშირებული და **სულერთიანათ** გამსჭვალულია პროლეტარული რკინის დისციპლინით, ერთი სიტყვით, ვითომ ის ორგანიზაციულათ შემჭიდროების მხრივ **უაღრეს** წერტილამდე იყოს მისული. ამის თქმა, ჯერ ერთი, **საერთოდაც** არ შეიძლება, და მეორეთ, იმიტომ, რომ ჩვენი პირტია **შედარებით** ახალი პარტიაა, ახალგაზრდა პარტიაა, რომელსაც არ გამოუვლია ისეთი ცეცხლში, რომელშიაც გამოიარა რუსეთის კომუნისტურმა პარტიამ, და რომელმაც გააკაჟა და გამოწვა ეს უკანასკნელი ორგანიზაციულათ და დისციპლინის მხრივ.

ამიტომ თბილისის ორგანიზაციის **კიდევ უფრო მეტი** შემჭიდროვება და განმტკიცება აუცილებელი საჭირო ხდება ისეთ პირობებში როგორშიაც ვიმყოფებით დღეს ჩვენ.

ამ ორგანიზაციის მესამე კონფერენციამაც, რომელიც გაიხსნა 9 მაისს, შესაფერი ყურადღება მიაქცია ამას, რითაც კიდევ უფრო შეამჭიდროვებს თავს რიგებს და ღირსეულ მეთაურის და მოწინავის როლს ათამაშებს ბრძოლის ველზე. ეს ამ ორგანიზაციის ამოცანა, ეს ამ ორგანიზაციის ბედი, ეს ამ ორგანიზაციის ბედნიერება, ეს ამ ორგანიზაციის ბედნიერ-ბედკეთილობა, ეს ამ ორგანიზაციის ბედ-ბედი, ეს ამ ორგანიზაციის ბედ-ბედ-ბედ-

რტში. დადგენილ იქნა საერთოდ მიეღოთ ამ კონფერენციის გადაწყვეტილებანი და თათბირის დასკვნები გადაეცეს კონფერენციის პლენუმს დასამტკიცებლად. თათბირმა დაადგინა, რომ რუსეთში ეჰიდემიასთან ბრძოლა ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანეს საკითხად ჩასთვალოს. ამ საკითხის სასურველად გადაწყვეტა უნდა ჩაითვალოს ევროპის ეკონომიურ აღდგენის ერთიანი ერთიანი პირობად.

რომი. 11 მაისი (იტალიის რადიო). რუსეთში ეპიდემიასთან ბრძოლისა და საერთაშორისო სანიტარულ კონფერენციის დადგენილებათა ცხოვრებაში პრაქტიკულად გატარების საკითხები გადაეცემა პოლიტიკურ კომისიას.

ანტანტის დაშლა

ინგლისი და საფრანგეთი.

ლონდონი, 9 მაისი (რადიო. მოსკოვით). გაზეთი „ტაიმსი" იუწყება: ლოიდ ჯორჯმა გარკვევით აგრძნობია ბარტუს, რომ ინგლისს მიაჩნია საფრანგეთთან კავშირი უკვე დამთავრებულად და მას თავის თავი თავისუფლად მიაჩნია შეკრას სხვა სახელმწიფოებთან მეგობრული ხელშეკრულება, ვინაიდან თვითონ საფრანგეთმა ინგლისს მეგობრობას ამჯობინა ბელგიის მეგობრობა.

სეპარატიული ხელშეკრულებანი რუსეთთან.

მოსკოვი, 12 მაისი (რადიო). გაზეთი „კურიერ პოლანი" იუწყება, რომ შესაძლებელია სხვა სახელმწიფოებმაც დასდვან რუსეთთან სეპარატიული ხელშეკრულებანი. გენუაში ამტკიცებენ, რომ ლოიდ ჯორჯსა და შანცერს მზად აქვსთ ხელში საბჭოთა რუსეთთან დასადებ ხელშეკრულების ტექსტი. სკანდინავიის სახელმწიფონი გაყვებიან ინგლისისა და იტალიის გზას. ჩეხო-სლოვაკიამ უკვე შეიმუშავა ეკონომიური ხელშეკრულება.

რუსეთის საკითხი.

გელსინგფორსი. 9 მაისი (რადიო მოსკოვით). გაზეთი „გელსინგფორს სანომატი" იტყობინება, რომ ლოიდ-ჯორჯმა ინახულა ვირტი და ჩიჩერინი. ამ მოლაპარაკებას შედეგად მოყვება რუსეთის საკითხში პოზიციის შეცვლა. ფიქრობენ, რომ თუ რუსეთი წავა დათმობაზე, მაშინ საფრანგეთი და ბელგიაც დასთმობენ. წინააღმდეგ შემთხვევაში კონფერენცია განაგრძობს თავის მუშაობას ფრანგების გარეშე.

საფრანგეთი და ინგლისი.

ვარშავა. 9 მაისი. (რადიო მოსკოვით) პარიზის პრესა სავსეა ცნობებით, თითქოს ლოიდ-ჯორჯს განზრახვა ქონდეს შესწყვიტოს ურთიერთობა საფრანგეთთან და შეკრას კავშირი გერმანიასთან, გაზეთი „ტან"-ი იტყობინება, რომ ლოიდ ჯორჯი არ დაკმაყოფილდა გერმანიასთან და ეხლა რუსეთთან თათბირით და საფრანგეთის წინააღმდეგ დაიწყო მოქმედება. გაზეთის სიტყვით, ბოლშევიკები და გერმანელები ამით ძალიან კარგად სარგებლობენ.

გაზეთი „ეხო დეპარი" იტყობინება, რომ ლოიდ ჯორჯის მუქარამ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ბარტუზე. გაზეთის სიტყვით ლოიდ-ჯორჯის მოქმედებას შეუძლია შესცვალოს არსებული პოლიტიკური მდგომარეობა.

გაზეთ „პტი პარიზიენს" შესაძლებლად მიაჩნია მოხდეს განხეთქილება საფრანგეთ-ინგლისის შორის. მხოლოდ გაუთვალისწინებელ შემთხვევებს შეუძლია ეს გარემოება ავგაცილოს თავიდან.

საფრანგეთის ბურჟუაზიული გაზეთები აღნიშნავენ, რომ ლლოიდ ჯორჯის პოლიტიკამ ჩაყენა რუსეთის დელეგატები გენუის კონფერენციის უმაღლეს არბიტრის როლში.

ამიერ-კავკასიის საგჭოთა რესპულიკ. საკითხი

დამსხვრეული იმედები.

გენუა. 11 მაისი (იტალიის რადიო). კონფერენციის მომწვევ სახელმწიფოთა წარმომადგენლები შეიკრიბენ 10 მაისს დილით, მეფის სასახლეში, ფაქტას თავმჯდომარეობით, რათა განეხილათ ის განცხადებები და წინადადებები, რომელიც შეტანილი იყო პოლიტიკური კომისიის ქვეკომისიაში. ამ თათბირის მაზანი იყო გამოერკვიათ, რამდენათ შესაძლებელი იქნება ამა თუ იმ დოკუმენტის კონფერენციის პროგრამაში შეტანა და მისი განხილვა.

თათბირმა დაადგინა, გამორიცხოს იმ საკითხებიდან, რომელიც უნდა განიხილოს კონფერენციამ საქართველოს, აზერბეიჯანის და სომხეთის კონფერენციის სახელზე გამოგზავნილი მოწოდება და განხილვა რადგან ისინი არ არიან ევროპის სახელმწიფონი.

თათბირმა უარყო აგრეთვე სარის რაიონის მცხოვრებთა მემორანდუმი, რადგან ის საკითხები, რომელიც ამ ოლქს ეხება შეადგენენ ერთა ლიგის კომპეტენციას. დასასრულ უარყოფილ იქნა ანგორის მთავრობის ნოტა.

რომი. 11 მაისი. (იტალიის რადიო). იმ სახელმწიფოთა კომისიების სხდომაზე, რომელთაც მოიწვიეს კონფერენცია, და რომელიც გაიმართა ფაქტას თავმჯდომარეობით, გადაწყდა უარყონ იმ სახელმწიფოთა მთავრობების მომართვის განხილვა, რომელნიც არ ღებენ მონაწილეობას კონფერენციაში. მათ შორის საქართველოსი, სომხეთის და აზერბეიჯანის. მომართვის განხილვის უარყოფის მოტივად დასახელებულია ის გარემოება, რომ ეს სახელმწიფონი არ არსებობენ ევროპის ტერიტორიაზე.

კონფერენციის გარეშემო

განმარტების გაფართოვება.

პარიზი. 11 მაისი (ფრანგული რადიო) ლოიდ-ჯორჯმა გადასწყვიტა ერთგვარად ვრცლად განმარტოს კანის რეზოლიუციები და ამიტომ იგი მოითხოვს, რომ გენუის კონფერენციაზე დასმულ იქნეს განსახილველად ბესარაბიის, ლიტვის და აღმოსავლეთ გალიციის საკითხები.

რომი. 11 მაისი (იტალიის რადიო). კომისიამ ფაქტას თავმჯდომარეობით დაადგინა, რომ გადაეცეს პოლიტიკურ კომისიას განსახილველად აღმოსავლეთ გალიციის, ლიტვის, ბოლგარიის და ვენგრიაში ეროვნულ უმცირესობათა საკითხები.

ამერიკის პოზიცია.

ბერლინი. 11 მაისი (გერმანული რადიო) გაზეთი „ჩიკაგო ტრიბუნ"-ი იტყობინება: ვაშინგტონის მთავრობა აცხადებს, რომ მოკავშირეთა პოლიტიკა საბჭოთა მთავრობის საკითხში სრულებით ეთანხმება შეერთებულ შტატების პოლიტიკას.

გარანტიების ხელშეკრულება.

გენუა. (იტალიის რადიო) დანიის ნორვეგიის, გოლანდიის, ისპანიის, შვეიცარიისა და შვეიცარიის წარმომადგენლებს დღეს თათბირი ქონდათ იმ ხელშეკრულების შესახებ, რომელიც უნდა უზრუნველყოს ევროპაში მშვიდობიანობა 10 წლით. თათბირმა, მომავალში ყოველგვარი გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად, განიხილა სხვათა შორის საკითხი იმის შესახებ რომ ხელშეკრულებაში შეეტანათ ისეთი მუხლი, რომლითაც ხელშეკრულებას ძალა დაეკარგებოდა არა უადრეს იმისა, ვიდრე მასზე ხელის მომწერი სახელმწიფონი არ შევიდოდენ ერთა ლიგაში. ეს წინადადება მოწონებულ იქნა.

ტერორი პოლონეთში.

ბერლინი, 11 მაისი, რადიო. ამ ბოლო დროს პოლონეთში ძლიერდება მღელვარება გერმანელების წინააღმდეგ. ვერსლავიდან მოსული ცნობის თანახმად მეორდება ტეროორის ხანა პოლონეთის ბანდების მოღვაწეობის წყალობით.

ნაუენი, 11 მაისი. რადიო. პოლონეთის გენერალური შტაბის უფროსმა სიკორსკიმ თავის სიტყვაში სასტიკად გაილაშქრა გერმანიის წინააღმდეგ.

გაზეთი „იზვესტია" კონფერენციის შესახებ

მოსკოვი. 12 მაისი (რადიო). გაზეთი „იზვესტია" სწერს: როდესაც ანტანტა იწვევდა გენუის კონფერენციას, მას გათვალისწინებული ქონდა შესაძლებლობა საერთო შეთანხმებისა საბჭოთა რუსეთთან. მაგრამ ისტორიამ მოისურვა რომ ფაქტებს სეპარატიულ ხელშეკრულებათა დადების გზი მიეღო. პირველი სეპარატიული ხელშეკრულება საბჭოთა დელეგაციამ შეკრა გერმანიასთან. ამ ხელშეკრულებას, დეპეშების ცნობით, მოყვა სხვებიც: უკვე დადებულია ხელშეკრულება ჩეხო-სლოვაკიასთან. მევრს ლაპარაკობენ ინგლისთან და იტალიასთან ხელშეკრულების დადების შესახებ. თუ ეს მოსაზრებაც გამართლდა, მაშინ სხვა სახელმწიფოებთან ხელშეკრულების შეკვრა თავისთავად მოხდება. ამ პერსპექტივის ჯანსახორციელებლად საჭიროა გენუის კონფერენციის იმედების სრული გაცრუვება, რაც, როგორც სჩანს, უკვე იწყება. ანტანტის ორი მთავარი ჯგუფის,—საფრანგეთისა და ინგლისის—ეკონომიური და პოლიტიკური ინტერესები ძლიერ შეეჯახენ ერთი მეორეს, ხოლო ცდამ, ამ ინტერესთა სხვადასხვაობის შეთანხმებისამ, გამოიწვია ტყეულ უბრალოდ ენერგიის დახარჯვა. ითვალისწინებენ რა ისეთ მოულოდნელ შედეგებს, როგორიც არის რუსეთთან მთელი რიგი სეპარატიულ ხელშეკრულებათა დადება, ზოგიერთი სახელმწიფონი და კერძოთ „პანების" პოლონეთი, რომელსაც ეშინია რუსეთისაგან რკინის რგოლის შემორტყმისა, სცდილობენ ჩაშალოს ეს მოსაზრება კონფერენციის გადადების ისეთი წინადადებით, რომ განსაზღვრულ ვადის გასვლამდის კონფერენციის მონაწილე სახელმწიფოებმა არ შეკრან რუსეთთან სეპარატიული ხელშეკრულება. ეს ცხადი თავდასხმა ჩვენ ნათლად გვისურათებს იმ მეგობრობის გრძნობას, რომლითაც გაჟღენთილია ჩვენდამი ჩვენი საყვარელი მეზობელი პოლონეთი და აგრეთვე საფრანგეთის სხვა ვასალებიც რადგანაც ასეთი ცდა არ შეიძლება განვიხილოთ ისე, თუ არა აშკარა მისწრაფებათ ჩაშალონ შეთანხმება რუსეთთან, უნდა ვიგულისხმოთ, რომ კონფერენციას საერთოდ ეს პროექტი ვერ დაიინტერესებს. პირიქით, უნდა ვიფიქროთ, რომ უშედეგო კონფერენციის შემდეგ, ჩვენ დავდგებით სხვა და სხვა იმ სახელმწიფოებთან სეპარატიული ხელშეკრულებათა დადების პერიოდის წინაშე, რომელნიც ამაზე აყველაზე უფრო დაინტერესებულნი არიან, განსაკუთრებით კი ინგლისი და იტალია. საფრანგეთი გრძნობს ამ მომავალ საშიშროებას და ამიტომ უკვე აშკარად ლაპარაკობენ ინგლის საფრანგეთის განხეთქილების შესახებ. საფრანგეთის ბურჟუაზია ჭკუაზე იშლება, იგი ითვალისწინებს რა სეპარატიულ ხელშეკრულებათა დადების შესაძლებლობას, ინუგეშებს თავს იმით, რომ ზოგიერთი ის ნავთიანი ადგილები და სამთო მადნ მაღაროები, რომელნიც ოდესღაც ეკუთვნოდენ საფრანგეთისა და ბელგიის კაპიტალისტებს, არ შეიძლება გადაცემულ ექნესთ სხვა კონცესიონერებს, რომელნიც მოწიწებით სდგანან უწმინდეს ინტერესების, უფრო სწორად რომ ვსთქვათ, ყოფილ უცხოელ მესაკუთრეთათვის ჩამორთმეულ ქონების წინაშე. ჩვენ ძალიან ვშიშობთ, რომ საფრანგეთის ბურჟუაზია თავის თავს ატყუებს. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ საბჭოთა მთავრობა ყველაზე უფრო ნაკლებათ გაუწევს ანგარიშს კაპიტალისტების ხროვას. თუ საჭირო იქნება, იგი ამ ქონებას მისცემს იჯარით ან კონცესიით იმ სახელმწიფოთა კაპიტალისტებს, რომელნიც ჩვენთან ხელსაყრელ დამოკიდებულებაში იქნებიან. ამერიკელები ბ ინგლიელებიც ნაკლებად მიაქცევენ ყურადღებას საფრანგეთის „კაპიტალისტების უწმინდეს" ინტერესებს, რომელთაც ეს ქონება ოდესღაც ეკუთვნოდათ. ასეა თუ ისე, საბჭოთა რუსეთთან სეპარატიულ ხელშეკრულებათა დადების პერიოდის დაწყება უკვე უეჭველი გარემოებაა. ვინც ამას ვერ ამჩნევს, იგი ბევრ რასმე დაკარგავს. საბჭოთა ხელისუფლებას ჯუდამ მხოლოდ მშრომელი ხალხ ს ინტერესები.

ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში

საქართველო

მუშების და ჯარის ერთობა. ნ მაისს ქუთაისში შესდგა საზეიმო სხდომა პროფკავშირების მუშების და წითელ არმიელების ერთობის და ძმური სოლიდარობის აღსანიშნავად. დაესწრენ წარმომადგენლები შეფის № 13 ამიერკავკასიის პროფკავშირების სახით ჯავშნოსანთა ნაწილის, ქუთაისის პროფკავშირის წარმომადგენლები და სხვა. ჯავშნოსანთა ნაწილის სახელით სიტყვა სთქვა ამხ. ნატაროვმა, რომელმაც გააშუქა რაზმის მდგომარეობა და გამოსთქვა რომელი, რომ მუშური შეფი მიიღებს მთ მუშური გრძნობით და შეძლებისდაგვარად დაეხმარება. შეფის წარმომადგენელის სახელით გამოვიდა ამხ. ჯუღელი, რომელმაც აღნიშნა წითელი შეფების მნიშვნელობა. საბოლოო სიტყვაში ჯავშნოსანთა ნაწილის სახელით ამხ ზუნმა სთქვა: „ძვირფასო ამხანაგებო, წითელ არმიელებო, თქვენ იცით, რომ ომით გაჩანაგებული საბჭოთა რუსეთი ღარიბია—ღარიბია ჩვენი შეფიც, რომელიც მუშებიდგან და გლეხებიდგან შესდგება. ასე რომ ნუ წაყენებთ მას მოთხოვნილებას, ვინაიდან მან იცის ჩვენი ჭირ-ვარამი და შეძლებისდაგვარად შეეცდება ჩვენს დაკმაყოფილებას. კრება ნაოელი მაჩვენებელი იყო მუშების და წითელი არმიელების ცოცხალი კავშირისა. სხდომის გათავების შემდეგ შეფმა დაურიგა წითელ არმიელებს სიჩუქრად 4 არშინი ფართალი ხალათებისათვის.

—

აფხაზეთი.

სასურსათო ტვირთის გატანა. უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს პრეზიდიუმმა მიიღო დადგენილება აფხაზეთის საზღვრებიდან სასურსათო ტვირთის გატანის შესახებ. სასურსათო გადასახადის აკრეფის შემდეგ პროდუქტების დამზადება და გადატან-გადმოტანა რესპუბლიკის ფარგლებში გამოცხადებული იქნება თავისუფლად, ნებადართული ექნება სიმინდის გატანა შემდეგ ორგანიზაციებს: აფხაზეთის კოოპერატივთა კავშირს—2,500 ფუთის, საქართველოს სასურსათო სახალხო კომისარიატს და ცეკავშირს 11,000 ფუთი, კავკასიის ცალკე ლაშქარს—10,000 ფუთი, აჭარისტანის სასურსათო სახალხო კომისარიატს 4000 ფუთი, ცენტრო კავშირს 3500 ფუთი, ნოვოროსიისკის ეკონომიურ საბჭოს 5000 ფ, ყუბანშავი ზღვის ეკონომიურ საბჭოს—15,000 ფ, ქერჩის აღმასკომს 4.300 ფ., ყირიმის სოფელთა კავშირს—700 ფ., ტუაპსეს ეკონომიურ საბჭოს—4000 ფუთი. ამასთანავე დადგენილია რომ სახელმწიფო დაწესებულებანი გატანის უფლებაზე გადასახადისაგან თავისუფლდებიან.

სასურსათო გადასახადის სახით აკრეფილი სიმინდი. აფხაზეთის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა სასურსათო გადასახადის სახით აკრეფილი სიმინდი დაჯავშნოს რესპუბლიკის შინაურ მოხმარებისათვის, როგორც ხელუხლებელი სასურსათო ფონდი.

სასურსათო გადასახადის აკრეფა. გაგრის მაზრიდან იუწყებიან, რომ სასურსათო გადასახადი შემოდის წარმატებით. შემოტანილია მაზრის ხვედრის რაოდენობის 80 პროცენტი. უახლოეს დროში გადასახადი, საზოგადო აზრით, სავსებით შემოტანილი იქნება. სამურზაყანოს მაზრაში სასურსათო გადასახადის ჩაბარებას შეუდგენ გვიან. ჩაბარება სწარმოებს გაძლიერებული ტემპით. არის იმედი რომ სასურსათო გადასახადს შემოიტანებენ სრულებით, გუდაუთის მაზრაში სასურსათო გადასახადის აკრეფა იწარმოებს წარმატებით.

სოფლეთი

ერევანი. 10 მაისი. **შემოწირულ თანხებზე.** სომხეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის უკანასკნელ სხდომაზე მიღებულია დეკრეტი, რომლის ძალითაც ყოველგვარი თანხები ფასიანი ქაღალდები, სავალიუტო საქონელი და ყოველგვარი ფონდები, რომელიც შეგროვებულია გადასახადის და შემოწირულებების სახით რესპუბლიკის სახელმწიფოებრივ საჭიროებათა მიზნით—როგორც სომხეთის საზღვრებში, ისე საზღვრებს გარდა—გამოცხადებულია სომხეთის ხალხის საკუთრებად სომხეთის სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის მთავრობის სახით.

რევტრიბუნალში. 13 მაისს რევტრიბუნალში ირჩევა დადმნიშვნელობა საქმე სამხედრო საინჟენერო საქართველოში მომხდარ ბოროტ-მოქმედების შესახებ. ბრალს სდებენ მთელ რიგ პასუხისმგებელ თანამშრომლებს. ბრალმდებლებად გამოდიან სახალხო კომისიები ამხ ივანიანი და ერზინკიანი.

ერევნის ბირჟა. ბაზრის ფასი ვალიუტაზე. საბჭოთა ფულის ნიშნებით: ოქროს თუმნიანი 15 მილიონი. ოქროს ოსმალური ლირა—13.600 ათასი მ. დოლარი—3.134.000 მ.

თესვის კომპანია. თესვის კომპანიის მსვლელობის და ლტოლვილების მდგომარეობის გასაცნობად ალექსანდროპოლის და კარაკლისის მაზრებში გაეგზავნა სომხეთის ცენტრალურ აღმასკომის თავმჯდომარე ამბარცუმიანი.

ქრონიკა

◆ შრომის კომისარიატისაგან. შრომის კომისარიატის ცირკულიარი № 35 15 მაისიდან მუშაობის 9 საათიდან დაწყების შესახებ გაუქმებულია საათის ისრის ერთი საათით წინ გადაწევის გამო.

მუშაობა დაიწყება დილ. 9 საათზე ახალი დროით და დამთავრდება ნაშუადღევის 3 საათზე.

◆ ეფემია მესხის 40 წლის იუბილეისათვის. ქართული თეატრის ნიჭიერ მსახიობ ეფემია მესხის სცენაზე 40 წლის მოღვაწეობის გამო 14 მაისს რუსთველის თეატრში გაიმართება საიუბილეო ზეიმი. საიუბილეო წარმოდგენის პროგრამაა:

1. ბადამ სანტენი (მე-3 აქტი).
2. შოთა რუსთველი (მე-2 აქტი).
3. საზეიმო სხდომა სცენაზე და მისალმებანი. იმ დელეგატებს და პირებს, რომელთაც სურთ მიესალმონ იუბილიარ-მსახიობ—ქალს, წინასწარ უნდა მიმართონ საიუბილეო კომისიის მდივანს (რუსთველის თეატრში)

◆ მტკვრის დონის აწევა. ამ უკანასკნელ დროს მოსული წვიმების გამო საღამოს 10 მაისისთვის ავჭალაში და ქალაქის ფარგლებში მტკვრის წყლის დონე აიწია ორდინარს ზევით 2 არშინით. წყლის სადენის მოწყობილობას ამ წყალდიდობამ ვერაფერი ზიანი ვერ მიაყენა, რადგან გაშენებულია წყლის სადენის ჯებირები.

◆ წყალსადენი. ქალაქის წყალსადენის ავჭალის სადგურთან მტკვრის ნაპირების გასამაგრებლად წარმოებული დიდ გიდრო ტექნიკურ მუშაობისათვის საჭიროა მუდმივად გვქონდეს დიდი რაოდენობით ფიჩხი, და ამიტომ წყალსადენის დირექციამ შეიძინა ყარაიაზში დიდძალი ნერგი მდინარის ნაპირებზე დასარგავად. ამ ნერგების დარგვა მდინარის ნაპირების ბუნებრივად გამაგრების გარდა, მომავალ წლისათვის უკვე მოგვცემს დიდძალ ფიჩხს, და 1924 წლიდან კი შესაძლებელი იქნება ფიჩხის საკმაო რაოდენობით მოკრეფა.

◆ შრომის დაცვის კანონების დარღვევისათვის ს. პ. კ. ს. შრომის დაცვის განყოფილების კოლეგიის 10 მარტის დადგენილებით შრომის დაცვის კანონების დარღვევისათვის და ჯარიმებული არიან წარმოებათა შემდეგი მეპატრონეები: 3 მილიონი მანეთით ტატამიანც მალუტი. 2 მილიონი მანეთით: გარეგინ მირზახანიანცი, გ. ხ. მიკაელიანცი, ტ. ა. ოვაიანცი, სვან-ძე, არჩვაძე, და გოგობერიშვილი, არაბაჯაიანცი, ორმეგიანცი, კეროკისიანცი, კომოშვილი, ოფრადი და ივანოვი, არჩვაძე და კოლოკიძე.

ერთი მილიონი თითო: გიოევი, ხაიდაროვი და შორაპიანცი, სარკისიანცი, პავლინოვი, დემეტროვი, მინასოვი, ცხირაშვილი კალისტრატე, ალექსი ფანჯავარიძე, ოსიპ მამაჯანოვი, ურუშაძე და გოგოლაშვილი.

500 ათასი მანეთით თითო: ალიოღლი, ბალანჯანიანცი, შაუმიანი, ბერეგვაძე და ნესარიძე, ავქსენტი ბაქრაძე.

◆ ფასები ნაგვის დაწვაზე. თბილისის ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტში მუშავდება პროექტი ქალაქის ობოზის მთწყობის შესახებ ნაგვის გასატანად, როგორც ქალაქის მოედნებ დან და ქუჩებიდან, ისე საბჭოთა და საზოგადოებრივ დაწესებულებების და კერძო პირების ეზოებიდან.

განზრახულია ამ ნაგვის დაწვა ქალაქის სხვა და სხვა ადგილებში მოწყობილ უბრალო კონსტრუქციის ნაგვის დასაწვავ ღუმელებში, ნაგვის დაწვისაგან მიღებულ სითბოს აბანოების და სამრეცხაოებისთვის გამოყენებით, რაც უნდა მოეწყოს ამ ნაგვის საწვავ ღუმელებთანვე.

◆ კომუნალური მეურნეობა. ქალაქის კომუნალური მეურნეობის სამეწადმოქმედო განყოფილება აწარმოებს მოლაპარაკებას მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატთან ქალაქის მიერ გრძელი ვადით სახალხო მამულის იჯარით აღების შესახებ. ბორჩალოს მაზრაში ლეჯბაღნოსი (გიაურ არხის მამულის ნაწილი) და თბილისთან 25 ვერსზე მდებარე ბეტანი აკურისის მამულის.

პირველში სამეწადმოქმედო განყოფილება ფიქრობს ისარგებლოს თავისი მეურნეობისათვის ხეხილის ბაღით და დახნული მიწებით, და მეორეში სარძეო ფერმის მოწყობას.

◆ ომში დაჭრილ დასახიჩრებულ მეომართა რეგისტრაცია. ომში დაჭრილ-დასახიჩრებულ მეომართა კავშირს განზრახული აქვს ახლო მომავალში მოახდინოს ომში დაჭრილ-დასახიჩრებულ და დაავადმყოფებულ მეომართა და აგრეთვე ომში დაღუპულ მეომართა ობლების სრული რეგისტრაცია და ანკეტა რესპუბლიკის მასშტაბით. ანკეტის მიზანია გამორკვეულ იქმნას: 1. დაჭრილ დასახიჩრებულთა რაოდენობა, 2. დასახიჩრებულთა მდგომარეობა-საჭიროება და 3. დასახიჩრებულთა შორის სპეციების რაოდენობა.

ვინაიდან დასახიჩრებულთა კავშირს, პერიფერიებში სათანადო ორგანოების უქონლობისა გამო, თვით არ შეიძლება ამ საქმის მოგვარება, ამიტომ კავშირის გამგეობამ შუამდგომლობა აღძრა შინაგან საქმეთა სახ. კომისარიატის წინაშე, რათა უკანასკნელს თავისი ადგილობრივი ორგანოების საშუალებით მოეხდინა ხსენებული აღრიცხვა, რაზედაც შინაგ. საქ. კომისარიატმა თანხმობა განაცხადა და მას უკვე გადაეგზავნა საგანგებო შედგენილი საანკეტო ფურცლები. რეგისტრაცია უნდა დამთავრდეს დაახლოებით თვენახევარში.

◆ ეურნალ „ქურის" მეორე ნომერი. ამ მოკლე დროში გამოვა საქ. პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის ყოველ თვიური სალიტერატურო ეურნალი „ქურას" მეორე ნომერი. ამხ. თანამშრომლებს ევალებათ საჩქაროთ მოგვაწოდონ მასალები. უკანასკნელ დღეთ მასალების მიღებისა დანიშნულია 20 მაისი. მასალები მიიღება ს. ქურიძესთან (ლორის მელიქ. ქუჩ. № 5). ასოციაციის პრეზიდიუმი.

◆ საქართველოს პროლეტკულტის საორგანიზაციო ბიუროს სხდომა დანიშნულია მაისის 15, ორშაბათს საღამოს 7 საათზე ხელოვნთა სასახლეში, სერგეევის ქ. № 13 პროლეტ. მწერალთა, ასოციაციის ოთახში. დღის წესრიგი: 1) ლიტერატურული და 2) თეატრალური სტუდიები. ს. პროლეტკულტის ორგბიუროს თავმჯდომარე რაჟდენ კალაძე.

◆ ჯანმრთელობის კომისარიატისაგან. ჩრდილო კავკასიის კურორტებზე გასაგზავნ ავადმყოფთა შემოწმება მოხდება ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატში (პასკევიჩის ქ. № 4) ა. წ. 18 მაისს დილის 10 საათიდან. მუშა-მოსამსახურენი, რომელთაც უფლება აქვთ ისარგებლონ უფასო წამლობით ზემოაღნიშნულ კურორტებზე უნდა გამოცხადდნენ დანიშნულ დროს სათანადო მოწმობებით.

◆ ბრძოლა უყაჩაღობასთან. გაზაფხულის დადგომით, სხვა და სხვა ჯურის ავაზაკებმა, ბანდიტებმა-უყაჩაღებმა, გაახშირეს ბოროტ მოქმედებანი მაგრამ მილიციამაც გააააქტიურა ენერგია და სასტიკათ შეებრძოლა ამ ხალხის მტრებს. ამ უკანასკნელ ორ სამი კვირის განმავლობაში ბევრი ბანდიტები იქნა შეპყრობილი [illegible] ლი სხვათა შორის [illegible] რის ძმითის თემში მოკლულ იქნა მილიციის მიერ ცნობილი ყაჩაღი კარლ მუხაშავრია.

— სადგურ ბორჯომში მოკლულია ყაჩაღი გაგნიძე. დაჭრილი არიან ყაჩაღები მცხოვრები ბორჩალოს მაზრისა, მახმედ ახმედ ოღლი და უშბათ ალაბვერდოვი ოღლი, რომლებმაც ჩხიკვითის ტყეში თბილისის მაზრა) გაძარცვეს 24 კაცი. აგრეთვე მოკლულია ახალციხის მაზრის ქვაბლიანის რაიონის მილიციის უფროსის თანაშემწე ჭიაშვილი და დაპატიმრებულია მილიციელები თუშიშვილი, დუშაშვილი და ფანჩურიძე. ეს მილიციის უფროსი თანამშრომლები, ნაცვლად იმისა, რომ შებრძოლებოდენ ბანდიტებს, ევითონ გაიჭრენ ტყეში, გიტაცეს რა სახაზინო ქონება.

დღეს თეატრებში

სახელმწიფო ოპერა. ბ. ზალიესკის გამოსათხოვარი წარმოდგენა „დუბროვსკი".

რუსთაველის თეატრი. მსახიობ კონსტანტინეგის საღამო-ბენეფისი. 1. პირველი ხარისხის რესტორანი.

პატარა თეატრი. დამშეულთა სასარგებლოდ სომხური წარმოდგენა.

სახალხო სახლი. ქართული წარმოდგენა.

საკამერო თეატრი. საღამო-წარმოდგენა.

მუშ. ცენტ კლუბი. საღამო მინიატურა.

მ. ც კლუბის ახალი თეატრი. ქართული წარმოდგენა.

თეატრი ბოგემა, იუმორისტული პროგრამა.

პროფკავშირთა კლუბი. საელიტერატურო საღამო.

კონსერვატორია. კონცერტი.

ცირკი. მრავალფეროვანი პროგრამა.

კინო. თეატრებში.

არფასტო მოტყვილების ქალში.

სარკის (სასახლის) ძლიერების ფრთები.

კინო არს. (სოლოლაკი). კალიფორნიის გმირები.

საქართველოს ეკონომიური ცხოვრება

თბილისის მოსახლეობის გამოკვლევა

თბილისის მუშათა და წითელ არმიელთა საბჭომ გამოსცა ძლიერ საყურადღებო სტატისტიკური და ეკონომიური კრებული. ეს გამოცემა ყოველ მხრივ ძვირფასია. დიდი ხანია ქართულ ენაზე ასეთი გამოცემა არ გვინახავს.

თბილისის საბჭოს დიდი საქმე მოუხერხებია. ჩვენ გვინდა ერთი საკითხი გავიკვლიოთ კრებულის ცნობების საშუალებით.

ომიანობის შემდეგ მოსახლეობის გამოკვება საჭირბოროტო და თავსამტვრევი საკითხია. დიდი ქალაქები, რომლებიც შემოზიდული სურსათ სანოვაგით სარგებლობს, ომიანობის შემდეგ ორგვარ გასაჭირს განიცდიან: 1) მოსახლეობის გამრავლება, სურსათ სანოვაგის რაოდენობის შემცირება, 2) ტრანსპორტის მოწლა და გაძნელება დროზედ მიწოდების სურსათ-სანოვაგის.

თბილისი ყოველ მხრივ განსაკუთრებულ მდგომარეობაში იყო ომიანობის დროს და რევოლიუციის შემდეგ. მას მოაწყდა დიდძალი ხალხი. ის იყო მთავარი შტაბი ოსმალეთთან ომიანობის დროს. აქ განჩდა მრავალი ადმინისტრატიული და სამხედრო პირები და დაწესებულებანი. რევოლიუციის შემდეგ რუსეთში სამოქალაქო ომის განვითარების და საბჭოთა მმართველობის გამო, ამიერკავკასიაში და განსაკუთრებით თბილისში შემოიხიზნა მრავალი ხალხი, სხვა და სხვა ტომის, რწმენის, ჯგუფის. თბილისის მოსახლეობა არაჩვეულებრივ გაიზარდა. ჩვეულებრივი პროცენტი მოსახლეობის გამრავლების თბილისისათვის ყოველ წლიური არის 2,55 პროც. ზემო აღნიშნული მაზეზების გამო ეს პროცენტი აღარ არის სწორი და მაჩვენებელი მოსახლეობის ზრდისა, უნდა იქნეს უფრო დიდი პროცენტი, დაახლოვებით 4 პროც. თბილისის მოსახლეობა გამოიხატება შემდეგ ცნობებით: 1913 წ.- 333.000, 1916 წ —400 000, 1920 წ.—450.000. ეს ც ფრები დაახლოვებით სწორია. ისინი გადამეტებულნი არ არიან. მაშასადამე, ამდენი რაოდენობა იყო მომხმარებლების თბილისში.

გავარჩიოთ ხორცით და პურით დაკმაყოფილება ქალაქის თიეული მოსახლის სულზედ წლიურათ ფუთი:

	1913 წ.	1916 წ.	1920 წ.
დაკმაყოფილება			
პურით	13,5	5.25	4.55
ხორცით	2,78	2.79	0.87

ხორცისა და პურით დაკმაყოფილებაში თბილისში ერთი და იგივე მდგომარეობა არ არის: 1913 წ. პურის მოთხოვნილება თითქმის დაკმაყოფილებული იყო, თუ ვიანგარიშებთ თითო სულის პურის მოთხოვნილებას წელიწადში 15 ფუთს. 1916 წ.—პურის დაკმაყოფილება უკვე თვალსაჩინოთ შეიცვალა, ომიანობის წინა წლებთან შედარებით შემცირდა 39,0 პროც., კრებულის ავტორი იღებს მხედველობაში იმ პურის მარაგს, რომელიც თბილისში იყო, ამ მარაგის მიხედვით გამოდის, რომ 1916 წ. დაკმაყოფილებული იყო 65,4 პროც. მოთხოვნილების. 920 წ. მდგომარეობა ძლიერ შეიცვალა, მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილება შეადგენს მხოლოდ 33,7 პროც. ესე იგი თბილისის მოსახლეობის პურით გამოკვება შეადგენს მხოლოდ ერთ მესამედს. თბილისის მოსახლეობის პურით გამოკვებამ დიდი ცვლილება განიცადა.

ხორცით გამოკვების მდგომარეობა 1916 წ. 1913 წელთან შედარებით არ შეცვლილა. მოთხოვნილების დაკმაყოფილება იმავე დონეზე სდგას, როგორიც იყო ომიანობამდე. 1920 წ. კი მდგომარეობა ძლიერ ცუდი შეიქმნა. ხორცით მოთხოვნილების დაკმაყოფილება უდრის 31,1 პროც. 1920 წ. პურით და ხორცით დაკმაყოფილება თბილისში შეიცვალა. თბილისის მოსახლეობის გამოკვება გაფუჭდა. სტატისტიკური ცნობები იძლევიან თბილისის მოსახლეობის საშუალო მდგომარეობის დასურათებას. ნამდვილათ კი მდგომარეობა უფრო ცუდი შეიქნა, ვიდრე საშუალო ციფრები გვიჩვენებენ. გამოკვების რაოდენობა ცოტა მეტია ერთი მესამედის, ვიდრე ომიანობამდე იყო ეკვს გარეშე არის, რომ მუშა-მოსამსახურის გამოკვება, რაოდენობა პურისა, რომელსაც თითეული მუშა-მოსამსახურე ღებდა, მაგალითად 1920 წ, გაცილებით ნაკლები იყო, ვიდრე ერთი მესამედი მოთხოვნილების. მართალია, ხორცით გამოკვება დაახლოებით ისეთი არის, როგორც 1920 წ., მაგრამ სრულიად უდავო არის, რომ მუშა მოსამსახურეს ხორცით გამოკვება ძლიერ დაეშვა. ამას ხელს უწყობდა ორი მდგომარეობა: პურით და

ბრძოლა სიმშილოგასთან

საქართველოს დამშეულთა სასარგებლოდ

საქართველოს დამშეულთა დახმარე ცენტრალურ კომიტეტში შემოვიდა შემდეგი შემოწირულებანი:

ბოზარდჟანცის თამბაქოს ფაბრიკის თანამშრომლებისაგან—17 მილიონი მანეთი.

შეერთებული ბრიგადისაგან—1,929,500 მანეთი.

ქალაქის მილიციის—7 დე რაიონის უფროსისაგან—300 ათასი მ.

არსენალში გამართულ საღამოდგან—5,400 ათასი მ.

გუნდის უფროსთა კლუბის წარმოდგენიდგან 10 პროც.—400 ათასი მ.

ქართლის სახელმწიფო მამულის მუშა-მოსამსახურეებისაგან — 4,680 ათასი მ.

კომუნალურ მეურნეობის მუშებიდან—14,951 ათასი მ.

ტფილისის ხაზინის მოსამსახურეებისაგან—2,254 ათასი მ.

მე 20-ე ტეხნიკუმიდგან—100 ათასი მეთი.

ჯანმრთელობის სახ. კომისარიატის თანამშრომლებიდგან—6,873,500 მ.

სახლის კომიტეტი № 58—97 ათასი მ.

ბათუმის მუშათა არტელისგან—411 მილიონი.

დაპირი გავლენა მოახდინა ხალხის ჯანმრთელობაზე.

უნდა აღვნიშნოთ აგრეთვე წყლით დაკმაყოფილება. წყლით დაკმაყოფილებამაც განიცადა დიდი ცვლილება, აერთოდ თბილისი წყლის დაკმაყოფილებით არც ომიანობამდე იყო არა მდგომარეობაში. ომიანობის შემდეგ ეს მდგომარეობა ძლიერ გაფუჭდა. თუ მივიღებთ წყლის მოთხოვნილების ნორმას 5 ლიტრას ანუ 44 ედრას წლიურად, დავინახავთ, რომ ს ნორმა არ იყო დამაკმაყოფილებელი ომიანობამდე, მაგალითად 1913 წ. დაკმაყოფილებული იყო 62 პროც. 1916 წ.—78,8 პროც., 1920 წ.—ბოლოდ 57,5 პროც. ესე იგი 1920 წ. მოსახლეობის მოთხოვნილებიდან ახლევარზედ მეტი იყო დაკმაყოფილებული. თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს წყალს ჯანმრთელობისათვის, ასეთელობა სრულიად ზედმეტია.

წყლის მოთხოვნილების დაკმაყოფილების რაოდენობა უნდა დაუპირდაპიროთ პურითა და ხორცით დაკმაყოფილებას. თბილისის მოსახლეობის მოთხოვნილება პურითა და ხორცით 1920 წ. არ აკმაყოფილდება ერთ მესამედს, წყლით ნახევარს მოთხოვნილებასა, რომელიც ომიანობამდე იყო. ამასადამე თბილისის მოსახლეობა ძლიერ ცუდ პირობებში ჩავარდა: ომიანობამ ისე დაანგრია მეურნეობა, რომ მოქალაქე საერთოდ, მუშა-მოსამსახურე კერძოთ, უძლიერეს მოთხოვნილებას ვეღარ აკმაყოფილებს, მოთხოვნილების დაკმაყოფილების შეუძლებლობა ძლიერ შევიწროვდა მოქალაქე ისეთ ახალ და რთულ პირობებში გაეხვია, რომ თავის დახმარება თითქმის შეუძლებელი შეიქმნა. ომიანობის ნგრევამ ისეთი რთული მდგომარეობა შექმნა, რომ მისი გადალახვა, გამოსწორება, ცხოვრების ჩვეულებრივი პირობების აღდგენა თითქმის შეუძლებელი შეიქმნა. ახლო მომავალში აღდგენა ჩვეულებრივი მდგომარეობის ძლიერ ძნელი არის.

ყველა ზემოაღნიშნული მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების შესაძლებლობის შემცირება უეჭველად დიდ ავნებს ახდენდა ჯანმრთელობაზედ: ავადმყოფობის გავრცელებაზედ, მოკვდაობაზედ. ამ ორი მდგომარეობის დაპირდაპირებისათვის ჩვენ არა გვაქვს საკმაო ცნობები, რომ უფრო ადვილსაჩინოთ დავასაბუთოთ ეს საკითხი.

ხ. ავალიანი.

საბჭოთა რესპუბლიკების ვაჭრობა საბაჟოებით.

საქართველოდან გატანილი საქონელი.

(იანვარში და თებერვალში).

ცენტრალურ სტატისტიკურ სამართველოს მიმოსვლის და გადამზიდავ-დანყოფილების ცნობით საქართველოს საბაჟოებით გაზიდულ იქნა 1922 წ. იანვარსა და თებერვალში 786,721 პუთი სხვა და სხვა საქონელი, ღირებული 187,934 ოქროს მანეთად. 10 მანეთიან ოქროს კურსი იანვრის ბოლოს—1,580,000 მანეთს და თებერვალში კი—2,448,750 მ.). ამ ორ თვეში იანვარში გაზიდულ იქნა 108,372 ფ., ღირებული—108,251 ოქროს მანეთად, თებერვალში კი—108,372 ფ. ღირებული—108,251 ოქროს მან.

გატანა უმთავრესად წარმოებდა ბათუმის და ფოთის საბაჟოებით (დანარჩენ საბაჟოებში, ე. ი. თბილისისა, ობულეთის და ახალციხის საბაჟოებში საქონლის ბაჟისაგან განთავისუფლება არ სწარმოებდა), ბათუმის საბაჟოში გაიარა სულ 189,836 ფ. (24 პროც.) ღირებულებით 174,450 ოქროს მან., ფოთის—596,885 ფ. (76 პროც.), ღირებული—13,483 ოქროს მან.

ფოთის საბაჟოში გავლილ საქონლის დაბალი ღირებულება აიხსნება იმით, რომ ფოთით უმთავრესად იგზავნება შავი ქვა, რომელიც შედარებით უფრო იაფად ფასობს.

მთელი გაზიდული საქონელი შეიძლება დავყოთ შემდეგ მთავარ ჯგუფებად: პირველი ადგილი უჭირავს ნედლ და ნახევრად დამუშავებულ მასალის ჯგუფს 743,928 ფ. (მთელ გატანის 94,6 პროც.) ღირებული 76,276 ოქროს მან., შემდეგ მისდევს პირველ საჭიროების საგნები 26,509 ფ. (3,4 პროც.) 23,611 ოქროს მან. ღირებული, და ბოლოს წარმოების საგნები 16,284 ფ (2 პროც) 88,057 ოქროს მან. ღირებული.

გაზიდულ საქონლიდან გაიგზავნა: გოლანდიაში—302,847 ფ. 2,417 ოქროს მან. ღირებული. (მხოლოდ შავი ქვა), გერმანიაში 294,038 ფ. 11,067 ოქროს მან. ღირებული. (შავი ქვა). კონსტანტინეპოლში 127,229 ფ. 140,598 ოქროს მან. ღირებული. გაზიდულ იქნა პირველ საჭიროების საგნები 26,397 ფ. ნედლი და ნახევრად დამუშავებული მასალა 85,899 ფ. და ნაწარმოების საგნები (14,933 ფ) ოსმალეთში—60,229 ფ 8,086 ოქრ. მან. ღირებული, (განსაკუთრებით ნედლი და ნახევრად დამუშავებული მასალა—60,090 ფ.) იტალიაში—1806 ფ. 11,842 ოქროს მან. ღირებული და საფრანგეთში 562 ფ. 13,924 ოქროს მან. ღირებული.

საქართველოში შემოზიდული საქონელი.

ამავე ხნის განმავლობაში, ე. ი. იანვარსა და თებერვალში ბათუმის და ფოთის საბაჟოებით შემოზიდულია 1,337,011 ფუთი სხვა და სხვა საქონელი, ღირებული 2 920,192 ოქროს მანეთ ამასთანავე ბათუმის საბაჟოთი შემოზიდულია 586,248 ფ. (მთელ შემოტანის 44 პროც) 2.141,415 ოქროს მან. ღირებული, და ფოთის საბაჟოთი 750,763 ფ. (56 პროც.)—768,741 ოქროს მან. ღირებული. ფოთით შემოტანილ საქონლის ნაკლები, ღირებულება აიხსნება მით, რომ ფოთით უმთავრესად შემოაქვთ ხორბალი, და ეს შედარებით წარმოების საგნებია, რომელიც შემოაქვთ ბათუმით ფასობს გაცილებით იაფად.

თვეების მიხედვით შემოტანა ნაწილდება შემდეგ რიგად: იანვარში შემოზიდულია 468 ფ. ღირებული 1.299,343 ოქროს მან. და თებერვალში 868,699 ფუთი ღირებული 1.620,849 ოქროს მან. შემოზიდულია უმთავრესად შემდეგი საგნები: პირველ საჭიროების საგნები 1.209,381 ფ. (მთელ მოზიდვის 90,4 პროც.) 808,852 ოქროს მან. ღირებული, შემდეგ ნედლი და ნახევრად დამუშავებული მასალა 39,798 ფ. (3 პროც.). 161,973 ოქროს მან. ღირებული. შემოზიდული საქონელი საბელმწიფოების მიხედვით ნაწილდება შემდეგ ნაირად: ავსტრალიიდან მიღებულია 354,592 ფ. 27 პროც. (ღირებული 288,611 ოქროს მან) ამერიკიდან 351.671 ფ—26 პროც. (ღირებული 588,676 ოქროს მანეთი). ალბანიიდან—87 ფ.—(2 246 ოქროს მანეთ ღირებ.) ბოლგარიიდან 171,043 ფ.—13 პროც. (108,255 ოქრო მან. ღირებული), გოლანდიიდან 134,492 ფ—10 პროც. (305,140 ოქროს მან.) გერმანიიდან 11,680 ფ. (38,341 ოქროს მან) იტალიადან—153,352 ფ.—11 პროც. (896,376 ოქროს მან.), ინგლისიდან 36,310 ფ. (140,415 ოქროს მან.), ინდოეთიდან 1675 ფ. (5474 ოქროს მან.) კანადიდან 52,955 ფუთი (293,532 ოქროს მან.) ოსმალნთიდან 7.084 ფ. (31,384 ოქროს მან), საფრანგეთიდან 19032 ფუთი (105.888 ოქროს მან., კონსტანტინოპოლიდან 23,445 ფ. (56.883 ოქროს მანეთ, (ფინეთიდან 1906 ფ. (4839 ოქრ. მან.), ეგვიპტიდან 2190 ფუთი (8441 ოქროს მან.) ჩინეთიდან—807 ფ. (7438 ოქროს მან.). ჩეხო სლოვაკიდან—13586 ფ. (36 335 ოქროს მან) და სხვა სახელმწიფოებიდან 104 ფუთი (918 ოქრ. მან. ღირებული).

გ. გაბაშვილი.

სასოფლო-სამეურნეო ფრონტზე

სასურსათო გადასახადი დუშეთის მაზრაში.

სამაზრო სასურსათო გადასახადის სამეული მოეწყო მარტის პირველ რიცხვებში. დაუყონებლივ ამის შემდეგ შექმნილ იქნა ადგილობრივი საიეულები შემდეგ რაიონებში: მუხრანისაში, მუხეთისაში, საგურამოს, დუშეთის, ჟინვალის და ფასანეურისაში, რომელთაგანაც 4 აპრილის ცნობით, ექვსი უკვე შეუდგა მუშაობას. მუშაობის გასაცხოველებლად და სათანადო პროპაგანდის გასაწევად დუშეთიდან ადგილებზე გაიგზავნა პასუხისმგებელი მუშაკები.

სასურსათო გადასახადის შეკრეფა მაზრაში ფაქტიურად დაიწყო 11 თებერვლიდან და ოფიციალური წყაროების ცნობით შუა აპრილიდან სამ რაიონში. ახალგორის, ბაზალეთის და დუშეთისადმი შეგროვილია: ხორბალი 48 ფ სიმინდი 10 ფ., ქერი 92 ფ., კარტოფილი 43 ფ., ვაშლი 84 ფ., მსხალი გამხმარი 26 ფ. და 8 სული საქონელი.

სამაზრო სასურსათო კომისარიატის არა ოფიციალურ მაგრამ სრულიად სარწმუნო წყაროების ცნობით მაზრის ბევრ რაიონებში სასურსათო გადასახადის სახით შეგროვილია სურსათის ნნიშვნელოვანი რაოდენობა, მაგრამ იგი ცენტრში ჯერ არ მისულა. მაგალითად საგურამოს რაიონში შეგროვილია 50 ფ, ხორბალი, ახალ გორში—200 ფ. ხორბალი, 200 ვედრ. ღვინო, და 50 სული საქონელ-, მუხრანში 60 ვედრ. ღვინო და გრემისხევში 60 ფუთი მარცვლეული.

პროფესიონალური მოძრაობა საქართველოში

(როგორ მიმდინარეობს პროფესიონალურ მოძრაობის ორკვირეული)

სამხედრო საზღვაო კომისარიატის სტამბაში.

მოისმინა რა მოხსენება ამხ მიხაილოვის, „კავშირების ახალი მიზნების და თავისუფალ წევრობის შესახებ“ სტამბის მუშების და მოსამსახურეების საზოგადო კრებამ დაადგინა: მიესალმონ პროფ კავშირების ახალ მიმართულებას მთელი ქვეყნის პროფესიონალურ მოძრაობის საბოლოო მიზნის განხორციელების საქმეში და ერთხმად დაამტკიცონ თავიანთი წევრობა. მოხსენების ზოგიერთ დეტალებზე იყო შეკითხვები ეკონომიური და პოლიტიკური ხასიათის, რომლებიც გარკვეული იქნა.

შეთანხმებით მუშებმა განაცხადეს, რომ მათ ვერ წარმოუდგენიათ პროფ კავშირების გარეშე ყოფნა, ვინაიდგან ეს უმთავრესი დასაყრდენია მშრომელთათვის.

სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ლითონის განყოფილების ავტო-სახელოსნო № 3.

სახელოსნოს მუშების და მოსამსახურეების საზოგადო კრებაზე ამხ. მანვიჩმა და სუკოიანმა გააკეთეს მოხსენება კოლეკტიურ ხელშეკრულების, პროფკავშირების ახალ მიზნების და თავისუფალ წევრობის შესახებ. მუშები შეგნებულად შედიან კავშირში და აცხადებენ, რომ უამისოდ მათ არ შეეძლებათ ორგანიზაციულად მოქმედება თავიანთი ინტერესების დაცვად.

სახალხო კვების კავშირში. უპარტიო მუშების საზოგადო კრებამ, რომელსაც დაესწრო 60 კაცი მოისმინა მოხსენებები ამხ. ალახვერდოვის და ბაგირაოვის საერთაშორისო პროფესიონალურ მოძრაობის თავისუფალ წევრობის და კოლექტიურ ხელშეკრულებების შესახებ.

მოხსენებების შემდეგ კრებამ გადასწყვიტა მიესალმოს მუშათა კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტის დადგენილებას პროფკავშირების ახალი მიზნების შესახებ და აღიარონ თავიანთი წევრობა.

ხოლოლაკის რაიონში. მუშების საზოგადო კრებამ ამხ. მენაღარიშვილის მოხსენების გამო გამოიტანა შემდეგი დადგენილება: „მოვისმინეთ რა მოხსენება პროფკავშირების ახალ მიზნების და თავისუფალ წევრობის შესახებ—ერთხმად ვაცხადებთ, რომ მტკიცე ნაბიჯით ვივლით პროფკავშირების ახლად დასახული გზით ახალ ეკონომიურ პოლიტიკასთან შეფარდებით და შეურყეველად დავიცავთ მუშების საერთო მოძრაობის იდეას. ჩვენ ვრჩებით ჩვენი ინტერესების დამცველი კავშირის წევრებად“.

საბჭოთა ხახლი № 1. მოხსენებით გამოვიდა ამხ. ორახელაშვილისა, რომელმაც აღნიშნა პროფესიონალური მოძრაობის კვირის და თავისუფალ წევრობის მნიშვნელობა, რის შემდეგაც კრებამ გამოიტანა რეზოლიუცია, რომ თანაუგრძნობენ პროფესიონალურ მოძრაობის ახალ მიმართულებას და აღიარებენ ერთსულოვნად თავიანთ წევრობას.

მიწათ მოქმედების სახალხო კომისარიატის საწყობი. მუშების და მოსამსახურეების საერთო კრებაზე მოხსენება გააკეთა ამხ. ჯაფარიძემ თავისუფალ წევრობის შესახებ და აღნიშნა ის მნიშვნელობა, რომელიც მოიპოვა პროფკავშირებმა სახელმწიფოს ახალი სამეურნეო პოლიტიკის გამო. მოხსენების განხილვის შემდეგ მიიღეს რეზოლიუცია: „ყველა დავრჩეთ კავშირის წევრებად“.

---

1 მაისის დღესასწაული პროვინციაში

ზემო გოგი.

დიდი ზემით ჩატარდა 1-ლი მაისის დღესასწაული გომის რაიონში. აუარებელმა ხალხმა მოიყარა თავი. იყო ელვეზების სიმხიარულე და აღფრთოვანება. მორთული ურმებში ისხდენ წითელი ლენტებით გლეხები და ხელში ეჭირათ ნამგალი, ჩაქუჩი და ცელი. მწყობრათ დარაზმულნი წითელი დროშებით ხელში და ზურნებით მოდიოდენ ყოველი სოფლიდან და იკრიბებოდენ დანიშნულ ადგილებზე.

განუწყვეტლივ ისმოდა „ვაშა“ და გაუმარჯოს ძახილი. 1-ლ საათზე უკვე ჩამოთავდა პროცესია სოფლებიდან.

მიტინგი გახსნა ამხ. ცაბაძემ, ის მიესალმა მიტინგს რაიკომის სახელით და მოკლეთ გააცნო 1-ლი მაისის ისტორიული მნიშვნელობა და ის ხანგრძლივი ეტაპები ბრძოლისა რომელიც გამოიარა მუშათა კლასმა. მან განმარტა მეორე ინტერნაციონალის დაარსება და მისი გაკოტრება, შემდეგ ამხ. ცაბაძე შეეხო ჩვენს შინაურ და გარეშე მდგომარეობას, და უმთავრესათ აღნიშნა სამი ინტერნაციონალის მცდელობა.

შემდეგ ილაპარაკა ამხ. ზაბუდუსკიმ. ახალგიზდა კომუნისტების სახელით ილაპარაკეს ამხ. არუცოვმა, მიხა მუმლაძემ, ნიკალა ნოზაძემ, რომლის კომეკურმა სიტყვებმა გამოიწვია საერთო სიცილი.

ბოლოს მიტინგმა მიიღო შემდეგი რეზოლიუციი:

„ზემის რაიონის მუშა გლეხების გრანდიოზული მიტინგი, შემდგარი 1 მაისის სადღესასწაულოთ—მხურვალე სალამს უძღვნის საერთაშორისო მუშათა კლასს და მის შეუდრეკელ ბელადებს, რომლებმაც შესწირეს ყოველივე (ცოდნა, ენერგია და სიცოცხლე ჩაგრულთა კეთილდღეობასა და ძირს არ უშვებს პროლეტარიატის წითელ დროშას... ჩვენ ხანგრძლივი ბრძოლის და ტანჯვის შემდეგ გამარჯვებულნი, საბჭოთა ქვეყნების მუშათა კლასი ვსდებთ წმინდა ფიცს მთელი მსოფლიოს პროლეტარიატის წინაშე, რომ ყოველი ძალღონით დავიცავთ მოპოვებულ საბჭ. ხელისუფლება და ყოველ წუთს დავეხმაროთ დღეს ბურჟუაზიის კლანჭებში მყოფ ყველა ქვეყნის მუშებს. ვაშენებთ რა აუწერელი ტანჯვით პროლეტარულ სახელმწიფოს, ჩვენს დღევანდელ საპირველმაისო ლოზუნგად ვისახავთ: დაცემულ მეურნეობის და მრეწველობის აღორძინებას, უცოდინარობის, და შიმშილს სიღატაკის აღმოფხვრას.

გაუმარჯოს 1 ლ მაისის დღესასწაულს! გაუმარჯოს მთელ ქვეყნის მუშათა კლასის სოლიდარობას და გაერთიანებულ ფრონტს, მყვლეფელ ბურჟუაზიის დასამხობათ.

გაუმარჯოს მე 3 კომ ინტერნაციონალს! გაუმარჯოს კომუნიზმს!“

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დადგენილება № 4.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

ერთიანი ნატურალური გადასახადის შესახებ.

ყველა ნატურალური გადასახადის გამარტივებისა და გაერთიანებისათვის, აგრეთვე იმ მიზნით, რომ გლეხობას მიეცეს მეტი თავისუფლება სასოფლო მეურნეობის ცალკე დარგების განვითარების საქმეში, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი აცხადებს:

1. ნატურალური გადასახადი, რომელიც სოფლის მეურნეს მოუწევს, ამიერიდან გამოანგარიშებულ უნდა იქნეს სიმინდისა და ხორბლის ერთეულში და ნატურალური გადასახადის აკრეფა უნდა სწარმოებდეს ძირითადი პროდუქტებით (ნაწარმოებით), რაც მეურნეობაში მიდის.

2. ამის შესასრულებლად დაევალოს სახალხო კომისართა საბჭოს დაუყონებლივ შეიმუშაოს და წარუდგინოს დასამტკიცებლად ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს პროექტი დეკრეტისა ერთიანი ნატურალური გადასახადის შესახებ, ნაცვლად ამ ჟამად მომქმედი, სასოფლო მეურნეობის პროდუქტების გადასახადის ცალკე დეკრეტებისა.

3. ერთიანი ნატურალური გადასახადის დეკრეტის მოქმედება დაწყებულ იქნეს 1922 წლ. ივლისის 15-დან.

4. 1922 წლის მაისის 15 თან შესწყდეს გადასახადის თანახმად წარმოებული აკრეფა პურეულის ყველა პროდუქტისა, გარდა სიმინდისა დასავლეთ საქართველოს არა დამშეულ მაზრებში, სადაც სიმინდის აკრეფა შესწყდეს მაისის 30-დან.

5. მოგროვება ღვინისა, ხორცისა, მატყლისა და რძის პროდუქტებისა,—რომელიც 1921 წლისათვის გადასახადის მიხედვით უწევს გადასახდელად სასოფლო მეურნეობას და რომლის რეალიზაციაც უნდა მოხდეს მიმდინარე წელში,—სწარმოებს 1922 წლის ივლისის 1-მდე.

6. ამა დადგენილების მე-4 მუხლის მიხედვით დაევალოს სახალხო კომისართა საბჭოს გამოსცეს დეკრეტი მიტინგი დაიხურა 3 საათზე, რის შემდეგ გაიმართა მხიარული ცეკვა.

ც.

ზესტაფონი.

სამაზრო პარტკომმა დანიშნა კომისია ხუთი კაცის შემადგენლობით პირველ მაისის ჩასატარებლად ქ ზესტაფონში და მეს რაიონში. მისი ხელმძღვანელობით შემოსეს მწვანე ფოთლებით და წითელი დროშებით ყველა საბჭოთა დაწესებულებები და რკინის გზის სადგურები. დღით 1 მაისს ჩვეულებრივ ტრადიციულ ადგილზე შეიკრიბენ მუშა მოსამსახურები და გლეხები, განსაკუთრებით დიდ ყურადღებას იპყრობდა ზესტაფონის რაიონში არსებული იაჩეკები, როდესაც ისინი მოდიოდნენ სოფლებიდან დანიშნულ ადგილებზე დარაზმული, თოფებით და წითელ დროშებით. იქვე მორთულ ტრიბუნასთან ჩაემწკრივა № ლეგიონი, რომელსაც მარჯვენა ფრთაზე ედგა მუსიკოსების გუნდი, ამ რიგათ აიცვა მთელი მოედანი მიტინგი გახსნა სამაზრო პარტკომის პ. მ. მდივანმა ამხ ვალ. კუპატაძემ, რომელმაც გააცნო დამსწრეთ პირველი მაისის ისტორია და მისი მნიშვნელობა; შემდეგ ილაპარაკა სამაზრო აღმასკომის თავმჯდომარემ ამხ. ალ. ვაშაძემ. რომელმაც ვრცლად ილაპარაკა 1-ლი მაისის დღესასწაულის მნიშვნელობაზე დ აგრეთვე გენუის კონფერენციის შესახებ.

ილაპარაკეს აგრეთვე კომკავშირის სამაზრო მდივანმა—ამხ. გოგეშვილმა და შორაპნის სამაზრო პარტკომთან არსებულმა ქალთა განყ. სახელით ამხ. ია. მიქაძემ.

მოხსენების დასრულების შემდეგ იქნა მიღებული შემდეგ ნაირი რეზოლიუცია, რომელშიაც მუშები და გლეხები ფიცს სდებენ მთელი ძალღონით დაიცვას რევოლიუციის მონაპოვარნი და გაერთიანებული ფრონტით იბრძოლონ იმპერიალიზმის და კაპიტალის წინააღმდეგ.

ამავე მიტინგზე მიიღო წითელი ფიცი № ლეგიონმა, რომელმაც აღთქმა მისცა ხალხს დაიცვას საბჭოთა ხელისუფლება უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე.—

შემდეგ თავმჯდომარემ მიტინგი დახურა და დამ წრე საზოგადოება კმაყოფილად დაშალა.

საღამოზე ადგილობრივ სახელმწიფო თეატრში წარმოდგენილ იქნა „როს ზეიმობდენ“. მსურველ გლეხებს და მშრომელ ქალებს დაურიგდა უფასოთ ბილეთები დასასწრებათ. ასეთივე ზეიმით ჩატარდა სამაისო დღესასწაული მაზრის ყველა რაიონებში, როგორც რაიპარტკომების მოხსენებები მოწმობენ.—

სამაზრო პარტკომის პ. მ. მდივანი **ვალ. კუპატაძე.**

დადგენილება № 5.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ადგილობრივი მმართველობის ორგანოთა შემოსავლისა, ხარჯებისა, ხარჯთაღრიცხვებისა და ანგარიშების დებულების მე-13 მუხლის 1 პუნქტის მოქმედების შეჩერების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი ადგენ:

1 შეჩერებულ იქნეს მოქმედება საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტის მიერ ამა 1922 წლის თებერვლის 5 ს დამტკიცებული საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ადგილობრივი მმართველობის ორგანოთა შემოსავლისა, ხარჯებისა, ხარჯთაღრიცხვებისა და ანგარიშების დებულების მე-13 მუხლის 1 პუნქტისა—მიმეორეთ სარგებლობისა შემოსავალზე გადასახადის დადების შესახებ.

2. წინადადება მიეცეს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებულ კანონდებულებათა გადამსინჯავ კომისიას, ორი კვირის განმავლობაში დღიდან ამა დადგენილების გამოქვეყნებისა, — განიხილოს მთლიანად ზემოხსენებული დებულება და აგრეთვე დებულება სატრაქტორო სარეწვის შესახებ და თავისი დასკვნა ამ დებულებათა შესახებ წარმოუდგინოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს.

3 ამა დადგენილების აღსრულება პირველ მუხლში აღნიშნული დებულების მე 13 მუხლის 1 პუნქტის მოქმედების შეჩერების შესახებ დაევალოს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. **მახარაძე.**

აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **თ. კალანდაძე.**

1922 წ. მაისი 11.

ტფილისი—სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობასთან მყოფ უცხო სახელმწიფოების საკონსულო წარმომადგენლების შესახებ

1921 წლის აგვისტოს 8-ს თარიღითა და 64 ნომრით გამოცემული დეკრეტის 28 მუხლის შესაცვლელად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საბალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. უცხო სახელმწიფოს საკონსულო წარმომადგენლად (გენერალურ კონსულად, ვიცე-კონსულად, საკონსულო აგენტად) საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობასთან ჩაითვლება ის პირი, ვინც თავის მოვალეობის აღსასრულებლად ჯერ-ჯერობით დასტურს (ეგზეკვატურას) მიიღებს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობისაგან გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატის შემწეობით.

2. საკონსულო წარმომადგენლის დანიშვნის შესახებ ურთიერთ მიმართვა, მათი სამყოფელი ადგილის განსაზღვრა, საკონსულო დაწესებულების მოსამსახურეთა შედგენილობა, კონსულების სამსახურებრივი მოქმედების მოსპობა, დროებით მოადგილეობისა და საქართველოს ადგილობრივ და ცენტრალურ ხელისუფლებასთან კონსულების ურთიერთ მიმართვა წარმოებულ უნდა იქნეს იმ წესით, რომელსაც ამისთვის გამოსცემს გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატი სათანადო უწყებებთან შეთანხმებით.

3. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მყოფ უცხო სახელმწიფოს საკონსულო წარმომადგენელს აქვს შემდეგი უფლება:

ა) საკონსულო წარმომადგენელის პირადათ დაპატიმრება შეიძლება მხოლოდ სასამართლო ხელისუფლების დადგენილებით სასამართლოს განაჩენის სისრულეში მოყვანის წესისამებრ; მისი წინასწარი დაპატიმრება კი შეიძლება ნხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ მის წინააღმდეგ აღძრულ იქმნა სამართლის დევნა ისეთ მოქმედებისათვის, რომელიც ექვემდებარება რევოლიუციონურ ტრიბუნალს ან სახალხო სასამართლოს—ექვსი მსაჯულის შედგენილობით;

ბ) საკონსულო წარმომადგენელი უწესო მოქმედებისა ან თავის სამსახურებრივი რწმუნებულობის გადამეტებისათვის არ ექვემდებარება საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სასმმართლო დაწესებულებას; ყოველი ასეთი მოქმედების შესახებ საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობის ადგილობრივმა დაწესებულებამ, აგრეთვე ამ მოქმედებისაგან დაზარალებულმა კერძო პირმა უნდა აცნობოს გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატს საქმის დიპლომატიური გზით წარსამართავად;

გ) საკონსულო წარმომადგენელი თავისუფალია ზოგად სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი პირადი და ნატურალური ბეგარისაგან;

დ) საკონსულო კანცელარია, რომელიც მოთავსებულია და ინახება კონსულის კერძო ქონებისა და პირადი მიწერ-მოწერის გარეშედ, თუნდაც ამავე ბინაზედაც იყოს, არ შეიძლება გაჩხრეკილ, დათვალიერებულ ან დაბეჭდილ იქნეს საქართველოს ხელისუფლების აგენტის მიერ კონსულის დაუთანხმებლად. მაგრამ ამასთანავე საკონსულო კანცელარიის ბინა უნდა გადაიქცეს თავშესაფრად [illegible] პირთა და საგნებისათვის, რომელთაც კანცელარიასთან კავშირი არა აქვთ; უკეთუ ეს უკანასკნელი წესი დარღვეულ იქნა, გაჩხრეკა შეიძლება ზხოლოდ გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატის თანხმობით.

ე) კონსულს ნება ეძლევა საკონსულო შესავალ კარებზე გამოკიდოს ფარი თავისი სახელმწიფოს ღერბით და ზედ წარწერით: „ამა და ამ სახელმწიფოს საკონსულო“ გენერალური საკონსულო, ვიცე საკონსულო, საკონსულო სააგენტო“ და თავისი ეროვნული დროშა.

4. ამ დებულების „მე 3 მუხლში აღნიშნული გამონაკლისის გარეშე, საკონსულო წარმომადგენელი ემორჩილება საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მომქმედ ყველა კანონდებულებას.

5. დებულება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართვ. სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარია საბჭოს თავმჯდომარე **ხ. ქავთარაძე.**

გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარი **ხვანიძე.**

სახალხო კომისართა მდივანი **ალ. სალარიძე.**

1922 წ. აპრილის 29.

ტფილისი სასახლე.

დადგენილება № 18.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის კომისართა საბჭოსი.

სახომალდო ბაჟის შემცირების შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის მიერ 1921 წლის სექტემბრის 5-ს თარიღითა და 61 № ით გამოცემული დადგენილების პირველი მუხლის „გ“ პუნქტის შესაცვლელად საქართველოს სოც. საბჭ რესპულიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. გადახდევინებულ იქნეს ხოლმე სახომალდო ბაჟი სულ 20 კაპ. ოქროთი თვითეულ წმინდა სარეგისტრო ტონაზე შემოსვლისა და მოსავლისათვის ერთად.

2. წინადადება ეძლევა საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს შეიმუშაოს დაწესებულებითი წესები ამა ბაჟის გადახდევინების წესრიგისა და აგრეთვე ამა ბაჟისაგან ნავეფურჭლის განთავისუფლებისა ან შემცირებული რაოდენობის ბაჟის გადახდევინების შესახებ და შემოიღოს იგი ამა 1922 წლის მაისის 15-თვის.

3. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს სოც საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **ხ. ქავთარაძე.**

სახალხო კომისართა მდივანი **ალ. სალარიძე.**

1922 წ. მაისის 2.

ტფილისი სასახლე.

ბრძანება.

ხ. ს. ს. რ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრისა.

4 მაისი 1922 წელი.

№ 9.

პირველ მაისის ტფილისის ვაგზლის ელექტრონულ სადგურზე ხანძარის (ცეცხლის) გაჩენის გამო გაისმოდა თოფის სროლა, ალბად ცეცხლის მქრობელი რაზმის გამოწვევის მიზნით.

ვბრძანებ. შემდეგში ქალაქის ფარგლებში ხანძარის გაჩენის შემთხვევის დროს არავითარი სროლა არ მოხდეს, ხანძარის გაჩენის ნიშნის მისაცემად გამოყენებულ იქნეს ტელეფონები, ორთქლმავალები, ფაბრიკებისა და ქარხნების საყვირები და სადაც ასეთები არ არის, შემაძრწუნებელი ზარები.

შენიშვნა: შეძრწუნებას თოფის სროლით ახდენენ მხოლოდ სამხედრო ნაწილების ყარაულები, რომლებიც პოსტებზე სდგანან.

მუშათა და გლეხთა მილიციის თანამშრომელთ მიუწერ დააკავონ ოქმის შედგენით ხანძარის გაჩენის დროს თოფის სროლის ამტეხი პირები მათი ადმინისტრატიული წესით პასუხის გებაში მისაცემათ.

ბრძანება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

შინაგან საქმეთა სახ. კომისარი **ა. გეგეჭკორი.**

საქმეთა მმართველა **დ. ჩიქოვანი.**

ბრძანება.

ხ. ს. ს. რ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრისა.

2 მაისი 1922 წ.

№ 8.

ცეცხლის გაჩენის თავიდან აცილების ხაშუალებათა შესახებ.

1. ფეიერვერკების მომზადების უცოდინარობის გამო ცეცხლის გაჩენის თავიდან ასაცილებლად კერძო პირებისათვის აკრძალულია შ. ს. ს. კომისარიატის ცეცხლისაგან დამცველი განყოფილების ნებადაურთველად მათი მომზადება და გაყიდვა, აკრძალულია აგრეთვე მათი დაწვა ადგილობრივი ცეცხლის ორგანიზაციის დაუკითხავად.

საქართველოს მუშა-ქალთა ფურცელი № 11

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაუმარჯოს შეგნებულ მუშა ქალს, აქტიურ წევრს საქართველოს პროფ კავშირებისას.

პროფმოძრაობის ორკვირეულისათვის

(მუშა-ქალი და პროფმოძრაობა)

პროფმოძრაობისა და პროფკავშირების ახალი ამოცანათა ორკვირეული, რომელიც ამ ჟამად მთელ საქართველოში ტარდება, პროფკავშირების წინაშე აყენებს პროფმოძრაობაში და საბჭოთა რესპუბლიკებში კერძო კაპიტალთან მუშათა კლასის საერთო ბრძოლაში მუშა ქალთა უფრო ფართო მიზიდვის ამოცანებს.

საქართველოში პროფკავშირების მთელი არსებობის განმავლობაში, როდესაც ისინი საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ წარმოადგენდენ ერთად ერთ მასიურ პროლეტარულ გაერთიანებათა, მოწოდებულთ რესპუბლიკის ეკონომიურ და სამეურნეო ცხოვრების მოწესრიგებისათვის, და აგრეთვე იყვნენ საბჭოთა ხელისუფლების უშუალო დამცველნი და კლასიური ბრძოლის აქტიური მონაწილენი, მუშა-ქალები ფრიად მცირე მონაწილეობას იღებდნენ თავის პროფესიონალურ კავშირების ცხოვრებაში. და იმ დროს, როდესაც მუშა-ქალთა მნიშვნელოვანი რიცხვი მონაწილეობას იღებდა წარმოებაში და ზოგიერთ კავშირებში (მეთამბაქოები, მკერვალები, ფეიქრები, მედიკო-სანიტარული შრომა. უმრავლესობასაც შეადგენდენ, ისინი თითქმის არავითარ მონაწილეობას არ იღებდენ პროფკავშირების პრაქტიკულ მუშაობაში. რაც შეეხება ცალკე წარმოებათა მმართველობის ორგანოებს იქ მუშა-ქალები სრულიადაც არ იყვნენ. ასეთი მცირე აქტიური მონაწილეობა საქართველოს მუშა-ქალებისა აიხსნება მათი საერთო ჩამორჩენით, რომელიც შედეგია მძიმე ოჯახურ და უფლებრივ მდგომარეობისა, რომელშიაც იმყოფებოდა საერთოდ ამიერ-კავკასიის ქალი. კავშირებს კი, მოწყვეტილნი თავის პირდაპირ და უშუალო მუშაობას, ობიექტიურ ისტორიულ პირობათა გამო, მეტი წილი თავის ყურადღებისა უნდა მიექციათ უფრო მნიშვნელოვან ამოცანებისათვის (წითელ ფრონტებზე ბრძოლა, წარმოების ორგანიზაციაში მონაწილეობა, სასურსათო რაზმები და სხვ.), რაიც არ აძლევდა მათ საშუალებას თავიანი ყურადღება მიეპყრათ მუშა-ქალთა კულტურულ და პოლიტიკურ დონის განვითარებისათვის და მათი ჩაბმისათვის საერთო საკავშირო ცხოვრებაში. ეხლა კი, ახალ ეკონომიურ პოლიტიკასთან დაკავშირებით, კერძო კაპიტალის აღორძინების გამო პროფკავშირების წინაშე სდგება ახალი ამოცანები— მუშათა ინტერესების დაცვა, კერძოთ მუშა ქალთა, და პროფკავშირებმა მაქსიმუმი თავის ყურადღებისა უნდა მიაქციონ მუშა ქალებს, როგორც ყველაზე უფრო ჩამორჩენილ ნაწილს პროლეტარიატისას. ყველამ კარგათ უწყის, რომ როდესაც აღორძინების გზაზე სდგება კერძო კაპიტალი, მაშინ აუცილებელია დაქირავებულ შრომის ექსპლოატაცია, რომელიც ბუნებრივად პირველ რიგში მუშა ქალებს დაატყდება თავზე, როგორც ყველაზე უფრო ნაკლებად დარაზმულს და ამის გამო ექსპლოატაციისთვის უფრო ადვილად გამოსაყენებელ არსებას.

ეს დებულება განსაკუთრებით უნდა შეითვისონ მუშა-ქალებმა ნებაყოფლობით წევრობის გატარების დროს. მუშა ქალებმა უნდა შეიგნონ, რომ თუ ისინი არ იქნებიან პროფკავშირების წევრებათ, მაშინ კაპიტალისტი თვითეულს მათგანს ცალ-ცალკე უფრო ადვილად დასჯაბნის და მხოლოდ მთელ მუშათა ორგანიზაციებს, რომელთაც წარმოადგენს პროფკავშირები, შეუძლიათ მუშა-ქალების დაცვა კაპიტალისტის უზომო და მხეცურ მადისაგან. ხოლო, პროფკავშირებმა თავის მხრივ ანგარიში უნდა გაუწიონ იმ გარემოებასაც, რომ კაპიტალისტების მიერ უზომო ექსპლოატაციისაგან მუშა-ქალთა ინტერესების სავსებით დაცვას ისინი შესძლებენ მხოლოდ მაშინ, როდესაც მუშა-ქალები მუშა მამაკაცებთან ერთად მონაწილეობას მიიღებენ საერთო საკავშირო მუშაობაში. ამიტომ ორკვირეული უნდა შეიქნეს დასაწყისათ, რომლის შემდეგ პროფკავშირები თავის ამოცანათ დაისახავენ უფრო შეგნებულ და აქტიურ-მუშა-ქალთა ჩაბმას თავის ყოველდღიურ ორგანიზაციულ და პრაკტიკულ მუშაობაში მათი წამოყენებით პროფკავშირების გამგეობაში, საფაბრიკო, საქარხნო და ადგილობრივ კომიტეტებში. პროფმოძრაობაში მუშა-ქალთა ასეთი მონაწილეობის გარეშე შეუძლებელია მუშა-ქალებში საუკუნოებით დახშულ თავის ადამიანურ ღირსების შეგნების გაღვიძება და არ შეიძლება აღმოუხვრილ იქნას კიდევ ახლაც გავრცელებული შეხედულება ქალის შრომის, ღირებულებისა, როგორც მამაკაცის შრომასთან შედარებით არა თანაბარ ღირებულებისა.

მეორე მხრივ მუშა-ქალებმა უნდა შეიგნონ საჭიროება მუშა მამაკაცებთან მჭიდრო კავშირისა, მთლიან პროლეტარულ ოჯახის შესაქმნელად, მსოფლიო კაპიტალიზმის თავდასხმისაგან რევოლიუციონური მონაპოვართა დასაცავად.

ალექსანდროვა.

ქვირფასო ამხანაგებო! საქართველოს მუშა-ქალებო!

მთელ საქართველოში 3—18 მაისამდი ტარდება პროფმოძრაობის ორკვირეული- იმ დროს, როდესაც მსოფლიო კაპიტალი ყველა იმპერიალისტურ ქვეყნებში თავდასხმაზე გადადის მუშათა კლასის წინააღმდეგ, ამცირებს რა შრომის ხელფასს და ადიდებს მუშათა სამუშაო დღეს, როდესაც ჩვენში—საბჭოთა რესპუბლიკებში აღორძინების გზაზე სდგება კერძო კაპიტალი, საჭიროა პროლეტარიატმა დაათვალიეროს და ანგარიშზე აიღოს თავისუფალი რევოლიუციონური ძალები. თვითეულ მუშა ქალმა და თვითეულმა მუშა მამაკაცმა უდიდესი ყურადღება უნდა მიაქციოს და ენერგიის მიქსიმუმი გამოიჩინოს პროფესიონალურ კავშირებში თავის კლასის შეკავშირების და გაერთიანების საქმეში. მხოლოდ ერთიან პროლეტარულ არმიის ორივე ნახევრის ორგანიზაციულათ შეკავშირებულთა შიდულებულ ძალებთან არის შესაძლებელი უკუ ვაგდოთ მსოფლიო კაპიტალის თავდასხვა.

განსაკუთრებით თქვენ ამხანაგებო, საქართველოს მუშა ქალებო, ორმაგად უნდა შეიგნოთ და ასწონ დასწონოთ ეს დებულება, რათა არ შეიქმნეს ბრმა მხვერპლი კაპიტალის მომავალი თავდასხვისა, იმ კაპიტალის, რომელიც ასე ეტანება ქალის შრომას, როგორც ყველაზე უფრო იაფს. თქვენ ხშირად თქვენი შეუგნებლობისა და ორგანიზაციის უქონლობის გამო აუარესებთ საერთო შრომის პირობებს, უწევთ რა მეტოქეობას თქვენს ამხანაგ-მუშა მამაკაცებს. თქვენ მუშა მამაკაცების მეგობრები ხართ და თქვენვე უნდა იქნეთ მისი ამხანაგი საერთო ინტერესებისათვის ბრძოლაში.

საბჭოთა ხელისუფლებამ, რომელმაც თავიდანვე ხმა მაღლა განუცხადა მთელ ძველს და ახალს მსოფლიოს მუშა ქალთა თანასწორუფლებიანობის და თანასწორ ღირებულების შესახებ, ფართოთ გაუხსნა მათ კარები მრეწველობის ყველა დარგში და საბჭოთა ხელისუფლების საღმშენებლო და საწარმოო ცხოვრებაში.

საქართველოს მუშა ქალებო! ფართოდ ისარგებლეთ თქვენი უფლებებით, მიიღეთ აქტიური მონაწილეობა საბჭოთა ცხოვრების მთელ აღმშენებლობაში, და თქვენი პროფესიონალური კავშირების ცხოვრებაში, უხელმძღვანელეთ მათ და მართეთ, გვერდით ამოუდექით თქვენს მეგობარს, მუშა მამაკაცს და მასთან ერთად მედგრად და მტკიცედ იერიში მიიტანეთ თქვენი საერთო მტრის, კაპიტალის, უკანასკნელ თავდასხმის წინააღმდეგ. ახლა ის საათი, როდესაც თქვენ მთელ მსოფლიოს დაუმტკიცებთ, რომ ორგანიზაციულათ დარაზმული, გაერთიანებული პროლეტარიატი უძლეველი ძალაა.

გაუმარჯოს მაგარ პროფკავშირებს.

საქ. კომპარტიის ცკ-ს ქალთა განყოფილება.

გზა ხსნილი მიეცით პროფკავშირების ხელმძღვანელ ორგანოებში თანასწორსა და თანაბრათვე ძეირფას საბჭოთა საქართველოს მუშა ქალს.

ბავშვთა სახლები—კომუნიზმის კერაა

(გაგრძელება *)

შედარებით ნაკლებ შთაბეჭდილებას ღებულობს ადამიანი „ლუნაჩარსკის სახელობის სბავშო“ სახლიდან. მატერიალური პირობები იქაც ისეთივეა, როგორც კარლ მარქსის საბავშო სახლში, მხოლოდ ბავშვების აღზრდა საქმე უკანასკნელთან შედარებით ცუდათ არის დაყენებული. ჩემს აზრით აქ ბავშვები თავის ანაბარად არიან მიტოვებული, მართალია აქ აქვთ ფეხსაცმლის სახელოსნო, ბავშვებს ასწავლიან სიმღერას, საუბრობენ მაოთან, მაგრამ ისეთ ცოცხალ და მრავალფეროვან მუშაობას, როგორც ზემოთ აღწერილ სახლში, აქ ვერ შეხვდებით. აქ არ ეჩვენება ისეთი ხელმძღვანელის ხელი, რომელიც საქმეს სწორ მიმართულებას მისცემდა. შეიძლება ეს სწორი წარმოდგენა არ იყვეს, რადგან ამ სახლში მე ძალიან ცოტა ხანს ვიყავი, მაგრამ ძლიერ კარგი იქნებოდა, თუ საქმის დაყენებას უფრო ახლო გაცნობოდა ვისაც კი შეეხება ეს საკითხი და მუშობა შესაფერ სიმაღლეზე დაეყენებია. სხვანაირი სურათი გეშლებათ თქვენ ამხ. ლენინის სახელობის საბავშო სახლში, სადაც დამშეულ ვოლგის ბავშვები იზრდებიან.

საინტერესო ის არის, რომ დამშეულ ვოლგის ხეხარიდან ჩამოსულ ბავშვებს თქვენ ადგილობრივ ბავშვთაგან სწრაფ გაარჩევთ, თვალში გეცემათ (დამშეულ ბავშვთა) მიწისფერი სახე, ბავშვისთვის უჩვეულო სერიოზულობა და ავადმყოფური სიგამხდრე. მცირე გამონაკლისით ყველა, ეს ბავშვები სამარისა და პერმის გუბერნიიდან არიან, მათი უმეტესობა საავთმყოფოშია მოთავსებული; დაავთმყოფება სიმშილისა და სისუსტის ნიადაგზე არის აღმოცენებული.

ამ საბავშო სახლის გამგის გადმოცემით ეს ბავშვები პირველ ხანებში პატარა მხეცებს უფრო წააგავდნენ, რომელნიც საჭმელს ხარბად ეტანებოდნენ და, თუ არა საჭმელზე, სხვაზე არაფერზე ფიქრობდნენ. რა თქმა უნდა ეს ველურობა თანდათან გაქრა, ბავშვებმა შედარებით უფრო საღი შეხედულება მიიღეს და საჭმელს აღარც ისე ხარბად ეტანებიან (ჩემს იქ ყოფნის დროს ისინი დინჯათ, წყვილ წყვილად უსხდებოდნენ სასადილო მაგიდას). შიმშილის შედეგები ღრმა კვალად დარჩენიათ ბავშვებს. აქნობამდე შეუძლებელია მათთან რაიმე სერიოზულ, სისტემატიურ მეცადინეობის წარმოება, საინტერესო საბავშო ზღაპრის კითხვა მათ ღალავს, რაღაც ნახევარ საათის განმავლობაში და ბავშვები იძინებენ. საერთოდ კი მათი სულიერი განწყობილება საკმაოდ კარგი და მხიარულია. კითხვაზე: კარგათ გრძნობენ თუ არა ისინი აქ თავს, დადებითად უპასუხებენ: რუსეთში სჯობია, მაგრამ იქ პური არ არისო“. რამდენადაც ეს ბავშვები გლეხთა ოჯახიდან არიან, იმდენადაც თავიანთ კარ-მიდამოებზე მიწა-წყალზე მოწყენილობა ეჩვენებათ.

სასურველია, რომ მათ შესაფერი მიწა მიეცეთ საბოსტნეთ. დიდი გულთბილობა და ალერსი ხელმძღვანელი ბავშვებისადმი, დიდი სიყვარული და მზრუნველობა გამოიჩინა ამ საბავშო სახლის ყოფილმა გამგე ქალმა (სამწუხაროდ მისი გვარი არ ვიცი). განზრახული აქვთ, რამდენიმე სახელოსნოს გახსნა და საერთოდ ისახება გეგმა სისტემატიური მუშაობისა და მეცადინეობისა. აქ შესამჩნევია ინვენტარის ნაკლულევანება, მაგ., სკამებისა, პირსაბნებისა და სხ

ყოველივე ნახულის და თქმულის დასასკვნელად შეიძლება მხოლოდ ერთი რამე ითქვას. ამ ეკონომიური კრიზისის დროს, აქ საქართველოში საბჭოთა აღმშენებლობის ხანაში ბავშვთა დაცვისა და აღზრდის საქმეში შესაძლებელია დიდი საუშაო და მხოლოდ დაგვრჩენია უსურვოთ, რომ კარგი ნაყოფი გამოიღოს ამ ნათესმა და რომ მრავლად გვყოლოდნენ ჩვენ კეთილი და გამოცდილი ხელნელ მთესველნი. საბავშო სახლებში აღზრდილი ბავშვები ჩვენს ადგილს დაიჭერენ და დაამთავრებენ კომუნის დიდ შენობას.

ლ. კ.

ქრონიკა

◆ **სალამო ბავშვთა სახლის სასარგებლოდ,** ხვალ 11 მაისს საქართველოს ც. კ და თ. კ. ქალთა განყ. ინიციატივით გაიმართება სეირნობა სასახლის ბაღში „ბავშვთა სახლის“ ნივთიერ მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად, კორგანთვის ქუჩა№ 7.

◆ **უპარტიო ქალთა ყრილობა.** 25 მაისს ქალაქ ბაქოში მოწვეულია ამიერ-კავკასიის უპარტიო ქალთა პირველი ყრილობა

პროვინციაში

ფ ო თ ი.

ნამადის რაიონში, რევოლიუციონურ მუშათა ცენტრში, გაიმართა მუშა-ქალთა კრება; კრებაზე ძლიერ მრავალი ქალი მოვიდა, რომელთაც დიდის ყურადღებითა და ინტერესით მოისმინეს ანხ. გასვიანის მოხსენება; მათ გაუსთქვეს მტკიცე სურვილი მეცადინეობისა და ითხოვეს ხშირ-ხშირათ სწვეოდენ მათ კუთხეს და გაეკეთებიათ მოხსენებანი. გამოითქვა აგრეთვე სურვილი პოლიტიკური ანბანის წრის დაარსებისა, პარკის რაიონში აგრეთვე გაიმართა ქალთა კრება. დარბაზი მთლად გაჭედილი იყო ხალხით, კარებსა და ფანჯრებზე იდგენ მსმენელები. კრებას მამაკაცებიც დაესწრენ. წაკითხულ იქნა მოხსენება საერთაშორისო მდგომარეობისა და ქალთა შორის მუშაობის შესახებ. მათი თვალები ანთებული იყო ცოდნის წყურვილისა და ინტერესის ცეხლით. მრავალი შეკითხვები მისცეს მომხსენებელს; მამაკაცები უმთავრესად ეკითხებოდენ მუშათა მილიანი ფრონტის, და გენუას კონფერენციის შესახებ, ხოლო ქალები კი უმთავრესად დაინტერესებული იყვენ იმის გაგებით თუ როგორ უყურებენ კომუნისტები ეკლესიას, რელიგიას, ოჯახს და სხვა... ყველა კითხვებზე ანხ. გასვიანი იძლეოდა სათანადო და დამაკმაყოფილებელ პასუხს, რის შემდეგაც კრება დაიშალა ძლიერ ნასიამოვნები. ბუნძულის რაიონში გაიმართა აგრეთვე კრება, რომელიც ძლიერ დიდი ინტერესითა და აღფრთოვანებით ჩატარდა.

ხენაკი.

ხენაკში გაიმართა ქალთა მრავალრიცხოვანი კრება, რომელსაც მრავალი ქალი დაესწრო. მოხსენება საერთაშორისო მოძრაობისა და მუშა-ქალთა შორის მუშაობის შესახებ მოსმენილ იქნა დიდი ყურადღებითა და ცხოველი ინტერესით.

შენიშვნა: კერძო პირების მიერ ფეირვერკების დაწვა შეიძლება ადგილობრივ ცეცხლის ორგანიზაციის ნებადართვით, ხოლო შენობებისა და ჰურისა, და თვის ძნების მოშორებით. ამასთან ფეირვერკების დაწვა აუცილებლად უნდა ხდებოდეს სპეციალისტის ხელმძღვანელობით და ზედამხედველობით.

2. აკრძალულია ადგილობრივ ცეცხლის ორგანიზაციის დაუკითხავად ცეცხლის დანთება ეზოებსა, მოედნებსა და ქუჩებში.

3. ცეცხლის თავიდან ასაცილებლად ვალად ედება ყველასა ყოველთვის და ყოველგან ცეცხლს მოეპყრას დიდი სიფრთხილით.

4. სადგომ ბინებზე აკრძალულია შენახვა ნავთისა, ბენზინისა და ყველა ადვილად ასაფეთქებელ მასალებისა.

შენიშვნა: ნავთის შენახვა საოჯახო საჭიროებისათვის შესაძლებელია არა უმეტეს 20 გირვანქისა, კარგად დახურულ რკინის ჭურჭლებში, ფეჩებისა და სამზარეულოს ყოველგვარი ტიპის კერების დაშორებით.

5. აკრძალულია ჩასხმა ნავთისა, ბენზინისა, სპირტისა და სხვა ანთებულ ლამფებში, საჭმელების მოსამზადებელ და ოთახების დასათბობ ფეჩებში, ნავთისა, ბენზინისა და სპირტის ჭურჭლებში, პრიმუზებში და სხვა.

6. სასტიკათ ეკრძალება ყველას ცეცხლის დანთება ტყეებისა, ბუჩქნარებისა, მოუმკელ ან და დაბუდულებულ ძნების და თივისა, ხის ლობეების და ფიჩხით შემოვლებულ ადგილების სიახლოვეს.

სამაზრო, საქალაქო, სათემო და სასოფლო აღმასკომები ვალდებულნი არიან ამ ბრძანების ყოველგვარი დარღვევა აცნობონ ცეცხლისაგან დამცველ განყოფილებას, რათა დამნაშავენი სამართალში იქმნენ მიცემულნი როგორც ცეცხლის გაჩენის ხელის შემწყობნი

ეს ბრძანება ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი ა. **გეგეჭკორი.**

კომუნალურ მეურნეობის განყოფილების გამგე ა. **სიდამონიშვილი.**

ცეცხლის დაცვის ინსპექტორის მოადგილე **მასსი.**

განკარგულება.

ფინანსთა სახალხო კომისარისა.

1921 წლის 3 დეკემბერის განკარგულების შესაცვლელად ფინანსთა სახალხო კომისარი ადგენს:

გადიდებულ იქნან ვადები 1922 წლის სახელმწიფო სარეწავი გადასახადისა მთელ ს. ს. რ. ტერიტორიაზე შემდეგ ნაირად:

1) გადამხდელებისათვის ხარჯის ფურცლების დაგზავნისა ა წ. 1-ლ აგვისტოსათვის

2) უსამართლოდ დაბეგრისათვის გადამხდელებს შეუძლიანთ გასაჩივრების შეტანა რაიონის საგადასახადო საკრებულოებში მიმდინარე წლის 15 აგვისტოსათვის.

3) აღრიცხული გადასახადი უნდა იქნეს შეტანილი ხაზინაში მიმდინარე წლის 1-ლ სექტემბრისათვის.

ფინანსთა სახალხო კომისარის მოადგილე **ბ. ბიბინეიშვილი.**

პირდაპირ გადასახადთა განყოფილების გამგე **ბეზირგანიშვილი.**

9 მაისი 1922 წ.

ქ. ტფილისი.

საჯაჯაციო კოლეგია.

კომუნისტური ახალგაზრდობის ყრილობისათვის

ს. ა. კ. კ. ყველა ორგანიზაციებს და ყოვრმეს

ს. ა. კ. კ. ცეკას გადაწყვეტილების თანახმად მე-2 ყრილობა გაიხსნება 5 ივნისს 1922 წ.

დღის წესრიგი:

1) საერთაშორისო და შინაური მდგომარეობა საბჭოთა ფედერაციის.
2) ს. ა. კ. კ. ცეკას ანგარიში.
3) ს. ა. კ. კ. ცენტრალურ გამწმენდ კომისიის მოხსენება.
4) კავშირის აღმშენებლობა ახალ პირობებში.
5) მუშათა ახალგაზრდობის მდგომარეობა და მისი ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესება.
6) სახალხო განათლების კომისარიატის მოხსენება.
7) ცეკას არჩევნები.
8) სარევიზიო კომისიის არჩევნები.
9) დელეგატების არჩევა რ. ა. კ. პ. კავკასიის ყრილობისათვის.

შენიშვნა: ყრილობაზე იქნება არჩეული სექციები: 1) საორგანიზაციო, 2) სააგიტაციო-საპროპაგანდო და 3) ეკონომიურ-უფლებრივი.

დელეგატები აირჩევიან რაიონულ კონფერენციებზე. წარმომადგენლობითი ნორმა: 100 ნამდვილი წევრი ა. კ. კ. აგზავნის ერთს (1) დელეგატს.

შენიშვნა: 1 თუ რაიონში ითვლება ასი წევრზე ნაკლები—75-დე მას აქვს უფლება გამოგზავნოს ერთი (1) დელეგატი გადამწყვეტი ხმის უფლებით.

შენიშვნა: 2. თუ რაიონში ითვლება—75 წე წევრზე ნაკლები—მაშინ ერთდებიან რამდენიმე რაიონები და ერთად აგზავნიან დელეგატებს.

დელეგატები სათათბირო ხმით კონფერენციაში არ იქნებიან დაშვებულნი. იმ მაზრებში, სადაც უკვე იყო სამაზრო კონფერენცია და არჩეულია დელეგატები,მათზე ეს წესი არ ვრცელდება. გამონაკლისს შეადგენს გორის მაზრა, სადაც კონფერენცია მოწვეულია 10 მაისს, და აფხაზეთის საოლქო კომიტეტი, რომელსაც წინადადება ეძლევა აირჩიოს დელეგატები ნორმის მიხედვით.

სამაზრო კომიტეტებს წინადადება ეძლევათ, არ გამოგზავნონ დელეგატები სათათბირო ხმით, წინაღმდეგ შემთხვევაში ცეკა არ მიიღებს ასეთებს მხედველობაში, და იქნებიან უკანვე გაგზავნილნი ცეკას დაუხმარებლად.

კომუნისტური სალამით.

ა. კ. კ. ცეკას მდივანი: **დევდარიანი.**

ცკ. კ. საორგანიზაციო საინსტრუქტორო განყ. გამგე **ოკუჯავა.**

გომის რაიონის კოოპერატივთა კავშირი აუწყებს საზოგადოებას, რომ 10 მაისს ტრადიციულად გარდაიცვალა ხსენებული კავშირის ყოფილი გამგეობის წევრი

გაგრიელ ანტონის ძე შანშიაშვილი.

გამოსვენება შაბათს, 13 მაისს, საკუთარ ბინიდან (დიდუბე-ტრამვაის ქ 4) კათოლიკების მიძინების ეკლესიაში, დაკრძალვა სოლოლაკის სასაფლაოზე.

(1—1)

გომის რაიონის კოოპერატივთა კავშირის თანამშრომელნი აუწყებენ საზოგადოებას, რომ 10 მაისს, გარდაიცვალა ხსენებული კავშირის ყოფილი გამგეობის წევრი

გაგრიელ ანტონის ძე შანშიაშვილი.

გამოსვენება შაბათს, 13 მაისს, საკუთარი ბინიდან (დიდუბე ტრამვაის ქ 4) კათოლიკების მიძინების ეკლესიაში, დაკრძალვა სოლოლაკის სასაფლაოზე.

1—1

გულ დათუთქული და მუდამ მწუხარებაში მყოფი გიორგი (გოგა) ბათლომეს ძე პერტაია აუწყებს ნათესავთა, ნაცნობთ და მეგობართ მისთვის მარად დაუვიწყარის და სათაყვანებელის ძმის

ლადიკო (ლადო) ბათლომეს ძე

პ ე რ ტ ა ი ა ს

მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაცვალებას აპრილის 5-ს დღით ოთხშაბათს, სოხუმში, სანატორიუმ „აზრაში“. ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი გადახდილ იქნება 14 მაისს დღით კვირას, დილით 12 საათზე ქაშუეთის ეკლესიაში.

(1—1)

გაზეთის ტრესტის მთავარ კანტორისაგან

1 მაისიდან გაზეთის ტრესტის მიერ გახსნილია კიოსკი ტფილისის სადგურზე

შეუდგნენ კიოსკების მოწყობას ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მთელ ლიანდაგზე.

კიოსკებში გაიყიდება გაზეთები ამიერ-კავკასიის და რუსეთის სად. ფ. ს. რესპუბლიკისა და აგრეთვე ყველა დარგის წიგნები. საწერი და საფოსტო მასალები.

დაიკარგა

1) სარეგისტრაციო ფურცელი ქალ. ცენტრ. აღმ. კომ. ვაჭრობაზე; 2) კვიტანცია 2, თვითმართველობის კასიდან მოცემული, 3) სამხედრო სარეგისტრაციო ფურცელი, 4) ახალბაზრიდან მოცემული მოწმობა ბუდკის შესახებ, 5) გადასახადთა ინსპექტორისგან მიღებული სარეგ. ფურცელი, იასონ ნიკოლოზის ძე რომელაშვილის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

რუსთაველის თეატრი

კვირას, მაისის 14-ს, 1922 წელს გაიმართება

ეფ. მესხის

40 წლის სცენაზე მოღვაწეობის ალსანიშნავი

ი უ ბ ი ლ ე

წარმოდგენილი იქმნება:

1. **მადამ სან-ჟენ** (მესამე მოქმედება) კომ. სარდუსი, თარგმ. კ. მესხისა.
2. **რუსთაველი** (მეორე მოქმედება) ისტორ. დრამა კ. მესხისა.
3. **საზეიმო სხდომა და მილოცვები**

დელეგატებმა და კერძო პირებმა, ვისაც მილოცვა სურთ, უნდა მიმართონ რუსთაველის თეატრში იუბილეს მოწყობ კომიტეტის მდივანს.

დასაწყისი სალამოს 8 ნახ. საათზე

საიუბილეო კომიტეტი.

სატრანსპორტო-სალაქ პედიციო-საპოვნილო კანტორა (ს. მ. უ. ს. „ცენტროტრამოტ“)

თავისუფლების მოედანი (ერევნის მოედ) ქერვასლა ყოფ თამამშვილისა.

აცხადებს ქალ. თბილისის მოქალაქეთა საყურადღებოდ, რომ 6 მაისიდან ინსნება ავტომობილების რეგულიარული საბგზავრო და საბარგო მიმოსვლა **თბილისს კოჯორ-მანგლისს** შორის და **თბილისსა** და **დუშეთს** შორის.

ავტომობილების გასვლის დროს, გადაყვანის და ბარგის გადატანის ღირებულების შესახებ გაგება შეიძლება აღნიშნულ კანტორაში.

ავტომობილების გასვლა თავისუფლების მოედნიდან (ერევნის მოედ).

(4—2)

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

ტფილისის ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის გადასახადთა ბიურო აცხადებს, რომ კვირას 14 ამა მაისს დილით 12 საათზე 1922 წ. დანიშნულია

საჯარო ვაჭრობა

ქალაქის ტფილისის **სასწორების** მდებარე თათრის, მალაკნის, დე-სიმონოვის მოედნებზე და ავლაბარში მდებარე ნუნუფაროვის ეზოში ცალ-ცალკე.

პირობების გაგება შეიძლება გადასახადთა ბიუროში ყოველ დღე მე-2 ოთახში 10 საათიდან 2 საათამდე საიჯარო მაგიდის გამგესთან.

(3—2